18 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔ
ސަރުކ ރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދު ކރ މިންވަރު ބަލ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން
11 އޮކްޓޫބަރު 2017

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
.` ސަރުކާރު މަސްއޫލި އްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީއަށް ވަޑައިގެންދެއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް
ޝުކުރުދަންނަވަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) މިވަގުތު މި ކޮމިޓީއަށް ވަޑައިގެން ތިއްބެވީ އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ޖަޢުފަރު ދާއޫދު އަދި ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތް ތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު، ދާންދޫ ދާއިރާގެ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު އަސްޢަދު، މިލަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތެތރި މެންބަރު ޙަސަން މުފީދު، މަރަދޫ ދާއިރާގެ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް، އައްޑޫމީދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް، މާފަންނު
ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ފަލާޙް، މަތިވެރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން
މުޙައްމަދު، ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ޙުސައިން، ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލް. މި ކޮމިޓީގެ މިއަދުގެ މި ބައްދަލުވުމަކީ މިއީ އިއްޒަތްތެރި 3 މެންބަރަކު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ
އައްޑޫގެ ކަރަންޓަށް ދިމާ ވެފައިވާ މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެއް. މި މައްސަލައަށް ދިއުމުގެ
ކުރީގައި މި ކޮމިޓީ ހުޅުވާލައިގެން ކުރިއަށް ގެންދިއުމާމެދުގައި އިޢުތިރާޟު ކުރާ މެންބަރެއް އިންތޯ އަޅުގަނޑު
ބަލައިލާނަން. އިޢުތިރާޟު މެންބަރަކު ނުކުރައްވާތީވެ މި ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުން ހުޅުވާލެވިގެން ކުރިއަށްގެންދާ
ކޮމިޓީއެއްގެ ގޮތުގައި ބަލަ އިގެން ކުރިއަށްގެންދާނަން. އާދެ! ކުރިން ދެންނެވިހެން މި މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 123 ވަނަ
މާއްދާގެ ދަށުން 3 މެންބަރަކު ހުށަހަޅުއްވައިގެން ކުރިއަށް ގެންދާ މައްސަލައެއް. މި މައްސަލައި ގައި މި މައްސަލަ
ހުށަހެޅުއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މައްސަލަ ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ކޮމިޓީން ބަލައިގަތުމަށްފަހުގައި އެ
ދުވަހު ނިންމެވީ އައްޑޫއަށް ކަރަންޓް ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދެމުންގެންދާ ފެނަކަ ކޯޕަރޭންޝަންގެ ބޭފުޅުން މި ކޮމިޓީއަށް
ހާޒިރުކުރައްވަން. އެހެންކަމުން މިއަދުގެ މި ބައްދަލުވުމަކީ މި މައްސަލައިގައި ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ
ޑައިރެކްޓަރ އަދި އެ ކުންފުނީގެ ޗެއަރމަނާއި އަދިވެސް އެ ކުންފުނީގެ މިކަމާ ގުޅުންހުރި ފަރާތްތައް، އެ ފަރާތްތައް
ހާޒިރުކުރެވޭ ބައްދަލުވުމެއް. މި ބައްދަލުވުން ކުރިއަށް ގެންދާނީ އެހެންޏާ ވެސް ބައްދަލުވުންތައް ކުރިއަށްގެންދާ
އުސޫލުން ފުރަތަމަ ފުރުޞަތުގައި އަޅުގަނޑު ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް 3 މިނެޓު އަރުވާނަން. އަދި 2 ވަނަ
ފުރުޞަތުގައި 1 މިނެޓު އަރުވާނަން. އެހެންވީމާ، އެ ވަޑައިގެން ތިއްބެވި ބޭފުޅުންނަށް ދަންނަވާލައްވާ
ވަޑައިގަންނަ ވަން. ދެން އެއާއެކުގައި އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވަން ބޭނުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ކުރައްވަން ބޭނުންވާ
ސުވާލުތަކާ އި އަދި އެ ބޭފުޅުން މިކަމާ ގުޅިގެން، ތި ބޭ ފުޅުން ހުށަހެޅުއްވި މައްސަލައާ ގުޅިގެން މިކަމާ ބެހޭ
މަޢުލޫމާތު އަޅުގަނޑު އޮންނާނީ މި ކޮމިޓީއަށް ގެނެސްފަ އި ކުރީބައިގައި. އެހެންވީމާ، ތި ބޭފުޅުންގެ ފައިލްކޮ ޅުގައި
އޮންނާނެ މި މައްސަލައާ ބެހޭގޮތުން އެ ބޭފުޅުން މި ކޮމިޓީއަށް ވަޑައިގަތުމުގެ ކުރިން ދެއްވާފައި ހުރި މަޢުލޫމާތުތައް.
އެހެންވީމާ، މި މަޢުލޫމާތުތަކުގެ އަލީގައި ތި ބޭފުޅުން ކުރައްވަން ބޭނުންވާ ސުވާލުތަކެ އް ކުރިއަށް ގެންދަވާ. ދެން
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އެނގިނވަޑައިގަންނަވާނެ، ކޮންމެ ދުވަހަކު ވެސް މިކަހަލަ ބައް ދަލުވުމުގައި ވަރަށް ގިނަ
1

ވަގުތު ހޭދަވޭ. އެހެންވީމާ، މިއަދު މި ކޮމިޓީގެ 11 މެންބަރުން އެބަ ތިއްބެވި. އެހެންވީމާ، 11 މެންބަރުން
ތިއްބެވިއިރު ޖަވާބުދޭން އެ ނަގާ ވަގުތާ އެއްކޮށް ގާތްގަނޑަކަށް ކޮންމެ މެންބަރަކަށް އެންމެފަހުގެ ބައްދަލުވުމުގަ އި
ވެސް ގާތްގަނޑަކަށް 21 މިނެ ޓު އެބަ ހޭދަވޭ. އެހެންވީމާ، ރިޕީޓުނުވާ ގޮތަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ސުވާލުތައް
ކުރިއަށް ގެންގޮސްފި ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާމު ފަސޭހަވާނެ. ދޮޅުގަޑިއިރު ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބައްދަލުވުން
ނިންމާލެވޭނެ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އައްސަލާމްޢަލައިކުމް. މިއީ ސަރުކާރު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ
ކޮމިޓީ. މި ކޮމިޓީން ކުރިއަށް މި ގެންދާ މައްސަލައަކީ މިއީ މި ކޮމިޓީގަ އި ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ އިއް ޒަތްތެރި 3
މެންބަރަކު މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 123 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅުއްވައިގެން ކުރިއަށް ގެންދާ މައްސަލައެއް. މި
މައްސަލައަކީ އައްޑޫއަށް ކަރަންޓު ދެމުންދާއިރު އެ ޚިދުމަތް މެދުކެނޑެމުންދާތީވެ އޭގެ ސަބަބުން ރައްޔިތުންނަށް
ގިނަގުނަ ދަތިތަކެއް ކުރިމަތިވަމުންދާ ކަމަށް ވިދާޅުވެ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައެއް. އައްޑޫ އަށް ކަރަންޓު ޚިދުމަތް
ފޯރުކޮށްދެމުންދަނީ ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ކަމަށްވާތީވެ މި ކޮމިޓީން ނިންމާފައި އޮތީ ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން އެމް.ޑީ
އަޙްމަދު ޝަރީފާއި އަދި އެ ކުންފުނީގެ ކަމާ ބެހޭ، ގުޅޭ ބޭފުޅުން މި ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުކުރައްވައިގެން އެ ބޭފުޅުން
މިކަމާ ގުޅޭ ސުވާލުތަކެއް ކުރައްވަން. އަދި މި ސުވާލުތަކަށް ދިއުމުގެ ކުރީގައި އަދި ހަމަ އެއާއެކުގައި މި ކޮމިޓީން
އަޅުގަނޑުމެން އެދުނު މަޢުލޫމާތު ވެސް ވަނީ ފެނަކައިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފޮނުވާފަ. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުންނަށް މިހާރުގެ ހާލަތު މިދެންނެވި މަޢުލޫމާތު ކަރުދުާހން ވެސް ފެނިވަޑައިގަންނަވާނެ. ތި ބޭފުޅުންގެ
ފައިލްކޮޅުގައި އޮންނާނެ. މި ބައްދަލުވުން އަޅުގަނޑު ކުރިއަށް ގެންދާނެ ގޮތް ދަންނަވާލުމުގެ ކުރީގައި މި
ބައްދަލުވުމުގައި ބައިވެރިވެ ވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުން ނަންތައް އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ދަންނަވައިލާނަން. އެގޮތުން ފެނަކަ
ކޯޕަރޭޝަންގެ ފަރާތުން މި ބައްދަލުވުމުގައި ބައި ވެރި ވެވަޑައިގަންނަވަނީ ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑައިރެކްޓަރ
އަލްފާޟިލް އަޙްމަދު ޝަރީފް، އަދި ޑިރެކްޓަރ ޙުސައިން ހަމީޝް، އަދި އަލްފާޟިލް މު ޙައްމަދު ނަޢީމް ރީޖަނަލް
އެގްޒެކެޓިވް. ދެން މި ވަޑައިގަންނަވަނީ އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު ޢާޞިމް، ޑިރެކްޓަރ. އަލްފާޟިލް އިބްރާހީމް ފަރީދު،
ސީނިއަރ އިންޖިނިއަރ. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ މައްސަލައިގައި އެއްޗެއް ދެންނެވުމަށް، ޚުލާޞާ ކޮށް މިކަމުގައި އެއްޗެއް
ދެންނެވުމަށް 3 މިނެޓުގެ ފުރުޞަތު ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ އެމް.ޑީ އަޙްމަދު ޝަރީފަށް. އަދި އަޅުގަނޑު ހަމަ މިއަދު
ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް ދަންނަވަން ބޭނުންވޭ ސުވާލަށް، ހަމަ ސީދާ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވީމަ ރަނގަޅުވާނެ
އެއަށްވުރެ ބޭރަށް ނުގޮސް. އެއީ ވަރަށް ވަގުތު ހަމަ. އެމް.ޑީއަށް ވެސް ވަރަށް ހަމަ ގިނަ ވަގުތުތަކެއް މިތާ
ހޭދަކޮށްފިއްޔާ ދެން ކުރަން ހުރި މަސައްކަތްތަކަށް އޭގެ އަސަރުކުރާނެ އަދި މިތިބަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް
ގިނަ ވަގުތުތަކެއް މިތާނގައި ވެފައި ދޮޅުގަޑިއިރު ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުނިންމޭ ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރަކަށް، މިއަދު ފުލް ކޮމިޓީ މިތާ އެބަ އޮތް 11 މެންބަރުންގެ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ރާވާލައިގެން ކުރިއަށް
2

ގެންގޮސްފި ކަމަށް ވަންޏާ ދޮޅުގަޑިއިރު ތެރޭގައި ބައްދަލުވުން ނިންމާލެވޭނެ ކަމަށް ވަރަށް ބޮޑަށް އުއްމީދުކުރަން.
އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު އަރުވާނަން ފެނަކައިގެ އެމް.ޑީ އަޙްމަދު ޝަރީފަށް.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު އަދި އިއްޒަތްތެރި އެންމެހައި މެންބަރުންނަށް. .`
އައްސަލާމްޢަލައިކުމް. އާދެ! އެންމެ ފުރަތަމަ ކަމަކީ އަޅުގަނޑު ފެނަކައިން، އަޅުގަނޑުމެން ފެނަކައިގެ ފަރާތުން
މިކަމާ ގުޅި ގެން ތައްޔާރުކޮށްފައި އޮތް ޚުލާޞާ ރިޕޯޓެއް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާގޮތުގައި އެންމެހައި އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުން އަތްޕުޅުގައި މިހާރުވާނެ. އެއީ މައިގަނޑު ގޮތެ އްގައި މިހާރުގެ ހާލަތު ހުރި ގޮތް. އެހެންނަމަވެސް، ހަމަ
ކުރުކުރު ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލާނީ އައްޑޫ ސިޓީގެ ހިތަދޫ، މަރަދޫފޭދޫ، މަރަދޫ އަދި ފޭދޫއަށް މި ކަރަންޓުގެ
ޚިދުމަތް ދެމުން މި ދަނީ އެއް އިންޖީނުގެއަކުން. ދެ އޮފީހެއް ހުރެގެން އެއް އިންޖީނުގެއަކުން އެއް ނެޓުވޯކެއް
މެދުވެރިކޮށް. އާދެ! މި 4 ރަށަށް ކަރަންޓު ދިނުމަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން ގާތްގަނޑަކަށް އެބަ ބޭނުންކުރަން 11
ޖަނަރޭޓަރު. އެއީ ހަމަ އެންމެ ބޮޑެތި ޖަނަރޭޓަރުތަކުގެ ތެރެއިން، ދެން ތި ބޭފުޅުންގެ އަތްޕުޅުގައިވާ ލިސްޓުގައިވާނެ
އޭގަ އި މި ޖަނަރޭޓަރުގެ ސައިޒުތަކާއި އެއްޗެހިތަ އް. އަޅުގަނޑު އެ ތަފްޞީލަކަށް ނުދާނަން. އެހެންނަމަވެސް، މި
އައްޑޫގެ މެކްސިމަމް ކެޕޭސިޓީ ލޯޑު، ބޭނުންވާ ލޯޑަކީ 6.5 މެގަވޯޓު. އެއީ 6500 ކިލޯވޯޓު. އާދެ! މި 11
ޖަނަރޭޓަރުގައި 6500 ކިލޯ ވޯޓަށްވުރެ އިތުރަށް މި ޖަނަރޭޓުކުރުމުގެ ކެޕޭސިޓީ ހުންނާނެ. އެހެންނަމަވެސް، ޢާ އްމު
ގޮތެއްގައި ދިމާވާ ކަހަލަ ހާލަތެއް ނޫން މިފަހަރު އައްޑޫ ސިޓީގެ މި 4 ރަށުގެ މި ޕަވަރ ޖަނަރޭޝަނަށް މި ދިމާވި
މައްސަލައަކީ. ޢާއްމު ގޮތެއްގައި މިކަހަލަ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިމާވަނީ ތަނެއްގައި އަލިފާނުގެ ޙާދިސާއެއް
ހިނގައިގެން އެތަނުގައި ހުރި ޕަވަރ ޖަނަރޭޝަން ކެޕޭސިޓީ އެކީގަ އިހެން ނުވަތަ ހާފް މި ބޭނުންނުކުރެވޭ
ފެންވަރަކަށް ގޮސްގެން. މީގެ ކުރިން ވެސް މިކަހަލަ މަޑުމަޑުން ކުދިކުދި ޓެކްނިކަލް ފޯލްޓު އައްޑޫގައި ދިމާވޭ އެއް
ސެޓަށް ގާތްގަނޑަކަށް ސިކްސް އަވަރސް، ސެވަން އަވަރސް ވަރަށް. އޭގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން އެތަނުގެ
ޓެކްނިކަލް ކެޕޭސިޓީއާއި އަދި އެތާނގެ އެވެއިލަބަލް ސްޕެއަރ ބޭނުންކޮށްގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މީގެ ކުރިން އެފަދަ
ކަންކަން ޙައްލުކުރަމުން ގޮއްސަ ވަނީ. އެހެންނަމަވެސް، މިފަހަރު މި ދިމާވީ އިންޖީނު ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް
ކިލޯވޯޓު ގެ، ކިލޯވޯޓު އުފައްދާ އިންޖީނަކާއި އެއް މެގަ ވޯޓު އުފައްދާ އިންޖީނަކާ އަދި 800 ކިލޯވޯޓު އުފައްދާ
އިންޖީނަކާއި، އަދި ވަން މެގަވޯޓު އުފައްދާ އިންޖީނަކާ އި ހަތަރު އިންޖީނަށް އެއްފަހަރާ ދާދި ކައިރިކައިރީގައި
މައްސަލަ މި ދިމާވީ. ދިމާވި މައްސަލައިގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު އެވެއިލަބަލް، ސްޕެއަރ އެވެއިލަބަލް އަދި
މަރާމާތުކުރެވޭނެ ސްޕެއަރ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބި ފެސިލިޓީސް ހުރި ވަން މެގަވޯޓުގެ އިންޖީނު ވަނީ މިހާރު
ސަރވިސްއަށް ގެނެވިފަ. އޭގެ މާނައަކީ މިހާރު މި އައްޑޫ ސިޓީގައި ހުރި 3 ޖަނަރޭޓަރު އެއީ 750 ކިލޯވޯޓު އުފައްދާ
3

ކެޕޭސިޓީ ހުރި ޖަނަރޭޓަރަކާއި، ވަން މެގަވޯޓުގެ ޖަނަރޭޓަރަކާއި، 800 ކިލޯވޯޓުގެ ޖަނަރޭޓަރެއް. މި 3 ޖަނަރޭޓަރު
ތެރެއިން އެއް ޖަނަރޭޓަރަކީ ބޭނުން ނުކުރެވޭނެ ލެވެލަކަށް ކްރޭމްޝާފްޓް ހަލާކުވެގެން، ދެން ވަރަށް ދިގު
މުއްދަތަކުން ނޫނީ ރަނގަޅު ނުކުރެވޭނެ ޖަނަރޭޓަރެއް. އަނެއް ދެ ޖަނަރޭޓަރުގެ ސްޕެއަރ މާލެއިން އެވެއިލަބަލެ އް
ނޫން. އެހެންވެގެން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރުވާނީ ބޭރުގެ މެނުފެކްޗަރަރއާ ވާހަކަދައްކައިގެން 30 ދުވަސް ނުވަތަ 25،
25 ނުވަތަ 30 ދުވަސް ނަގާނެކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު ދީފައި އޮތީ. އެހެންވުމުގެ ސަބަބުން ދިގު
މުއްދަތަކަށް މިކަން ދިގުދެމިގެން ހިނގައިދާނެތީވެ އަޅުގަނޑުމެން މިހާރުވާނީ އައްޑު އަތޮޅަށް 1.2 މެގަ ވޯޓުގެ
އިންޖީނަކާއި، ވަން މެގަވޯޓުގެ އިންޖީނަކާ މި މަހުގެ 8 ވަނަ ދުވަހު ފޮނުވައިލާފަ. ކަންދިމާވިގޮތުން ދުވަސްވަރަކީ
ވަރަށް ކަނޑުގަދަ އަދި ވިއްސާރަ ދުވަސްވަރަކަށްވާތީވެ އަދި އަޅުގަނޑު ރޭގައި، މިއަދު ހެނދުނު އަޅުގަނޑު ވެސެލް
ޗެކްކޮށްލިއިރުގައި ގަމު ކަނޑަށް އޭރުގައި ނިކުންނަނީ. އައްޑޫ ކަނޑަށް އޭރުގައި ނިކުންނަނީ. އެއީ ގާތްގަނޑަކަށް
އެއިޓް އެހާކަށްހާއިރު. އޭގެ މާނައަކީ މިހާރު އެ ވެސެލް ހުންނާނެކަމަށް ލަފާކުރެވެނީ ގާތްގަނޑަކަށް ފުވައްމުލަކާ
ކައިރީގައި. ދެން އޭގެ ދުވެއްޔަށް ބަލާފައި އަޅުގަނޑުމެން އެސްޓިމޭޓުކުރަނީ ގާތްގަނޑަކަށް އިރުއޮއްސޭހާކަށްހާއިރުގައި
އައްޑުއާ ހަމައަށް، އައްޑޫގެ ކަނޑުއޮޅިން ވަދެވޭވަރަށް ރީޗްވާނެ ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް އެ ކައްޕި ރޭ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގުޅާފައި ރޭގަނޑު އިރުއޮއްސޭއިރުގައި އައްޑު އަތޮޅަށް ތިމަންނައަށް ވަންނަން ނުކެރޭނެ ކަމަށް
ބުނެގެން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު އައްޑޫގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ އޮފީހާ ގުޅައިގެން ޕައިލެޓް ލޯންޗެއް ވެސް ތައްޔާރުކޮށްފައި
މިއޮތީ ރޭގަނޑު ވެސް އައްޑު އަތޮޅު ތެރެއަށް ވަދެގެން ހިތަދޫ ބަނދަރާ ހަމައަށް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް. މީތި
އިންސްޓޯލްކުރަން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ވެސް އެމަޖެންސީ ދެ ޓީމެއް އެކޮޅުގައި ތައްޔާރަށް ތިބޭނީ. މިހާރު އައްޑޫގެ
އެ ތަން ހުންނާނީ މި އެއްޗެހި އިންސްޓޯލުކުރުމަށް ތައްޔާރުކުރެވިފަ. 10 ޓެކްނިކަލް ސްޓާފުންގެ ދެ ޓީމެއް، އޭގެ
މާނައަކީ 20 ސްޓާފުން މިހާރު ސްޓޭންޑްބައިގަ އި އައްޑޫގައި ތައްޔާރަށް ތިބޭނެ. މީތި އިންސްޓޯލު ކުރެވުނީމާ އައްޑު
އަތޮޅުގެ މި 4 ރަށުގެ ކަރަންޓު ކުރީގެ ހާލަތަށް ބަދަލުވެގެންދާނެ. އަޅުގަނޑު މީގައި ތި ބޭފުޅުންނަށް ފޮނުވި
ލިޔުމުގައި ވަގުތީ ޙައްލެކޭ އަޅުގަނޑު މި ލިޔެފައި މިއޮތީ ޙަޤީޤަތުގައި މި ޖަނަރޭޓަރުތަކަކީ އަސްލުގައި އަތޮޅު
ތެރެއިން ބައެއް އެހެން ރަށްރަށަށް އަޅުގަނޑުމެން ކަރަންޓުގެ ހާލަތު ތަންކޮޅެއް ދިގު މުއްދަތަކަށް ޕްލޭންޑް
ޝެޑިއުލެއްގެ ދަށުން ގެނެސްފައި ހުރި ޖަނަރޭޓަރުތަކެއް. އެހެންނަމަވެސް، އެ ރަށްރަށަށް ފޮނުވުމުގެ ބަދަލުގައި
މިވަގުތުން މިވަގުތަށް އެންމެ ޙައްލު ބޭނުންވަނީ އައްޑު އަތޮޅު ކަމަށްވާތީވެ އައްޑު އަތޮޅަށް އަޅުގަނޑުމެން ފޮނުވާފައި
މިވަނީ. މީގެ ތެރެއިން އެއް ޖަނަރޭޓަރަކީ ހދ.ކުޅުދުއްފުށްޓަށް އަޅުގަނޑުމެން އެމީހުންގެ ކެޕޭސިޓީ އިތުރުކުރުމަށް
ގެނައި ޖަނަރޭޓަރެއް. އަނެއް ޖަނަރޭޓަރަކީ ދ.އަތޮޅު ކުޑަހުވަދޫގެ ކެޕޭސިޓީ އިތުރުކުރުމަށް ގެނެއްސަ ހުރި
ޖަނަރޭޓަރެއް. ދެން މި ވަގުތީ ޙައްލެކޭ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވައިލީ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އުއްމީދުކުރަނީ ޑިސެމްބަރ
މަހުގެ ފަހުކޮޅުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ދެ ޖަނަރޭޓަރު އައްޑޫއިން އެހެން ދިމަދިމާލަށް ރިމޫވްކުރެވޭނެ ކަމަށް. އޭގެ
4

ސަބަބަކީ މިހާރު އައްޑު އަތޮޅުގައި ހުންނާނެ 2.4 މެގަވޯޓުގެ ދެ ޖަނަރޭޓަރު އިންސްޓޯލުކުރަން ތައްޔާރުކުރެވިފަ.
އާދެ! މި މަސައްކަތަކީ ތަންކޮޅެއް ދިގުދެމިގެން ހިނގައްޖެ މަސައްކަތެއް. އެހެންނަމަވެސް، މި ދިގުދެމިގެންދިޔަ
ސަބަބަކީ އައްޑު އަތޮޅުގެ މި އިންޖީނުތައް ބެހެއްޓިފައި ހުންނަ ގޮތުން އޭގެ މެކްސިމަމް ލޯޑު ނުނަގާތީވެ އެ
ކައިރިކައިރީގައި ހުރުމާ އަދި އެކި ދިމަދިމާލަށް ސްޕްރެޑުކޮށް ހުރުމާއެކީގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ޕްރޮޖެކްޓު މިގެންދަނީ
އައްޑު އަތޮޅުގެ ޕަވަރހައުސްގެ އެކްސްޓެންޝަނަކާ އެކީގަ އި. އޭގެ މާނައަކީ އައްޑު އަތޮޅުގެ މި އިންޖީނުގެއަށް އިތުރު
ބައެއް އިތުރުކޮށްގެން. މިހާރުގެ ސްޓޭޓަސްއަކީ ގާތްގަނޑަކަށް 99% އެކްސްޓެންޝަން ނިމިފަ. އަދި މި އަލަށް
ރާއްޖޭގައި ސްޓެލްކޯ ފިޔަވައި އެހެން ރަށެއްގައި އިންސްޓޯލުކުރާ ސިސްޓަމެއް ނޫން ސީ ވޯޓަރ ކޫލިންގ
ސިސްޓަމަކީ. އޭގެ މާނައަކީ ރޭޑިއޭޓަރގެ ބަދަލުގައި ރޭޑިއޭޓަރއިން އިންޖީނު ފިނިކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ކަނޑުގެ ލޮނު
ބޭނުންކޮށްގެން އިންޖީނު ފިނިކުރުމުގެ ސިސްޓަމަކާ އެކީގައި މި ދެ ޖަނަރޭޓަރު މި އިންސްޓޯލު ކުރެވެނީ. އެހެންވީމާ،
ސީ ވޯޓަރ ކޫލިންގ ސިސްޓަމު ވެސް ގާތްގަނޑަކަށް 80% ނިމިފަ. ހަމައެކަނި ކަނޑަށް ހޮޅި އެޅުމުގެ މަސައްކަތް
މިހާރު ކުރިއަށް ދަނީ. ދެން މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އިންސްޓޯލުކުރަނީ ސަޕްލަޔަރު ކަމަށްވާތީވެ، ޗައިނާގެ
ކުންފުންޏަކުން ކަމަށްވާތީވެ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން އިއްޔެގައި ވާހަކަދެ އްކިއިރު 19 ވަނަ ދުވަހުގެ އެމީހުންގެ
އިންޖިނިއަރުން ރާއްޖެ އަންނާނެ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން އެ ބޭފުޅުންގެ ބިޒިނަސް ވިސާއަށާއި އެ އެއްޗެއްސަށް
އެޕްލައިކޮށްފައިވާނީ. 19 ވަނަ ދުވަހު އެ ބޭފުޅުން ރީޗްވާނެ. ދެން މީގެ ކުރިން ދަތުރުގައި ވިޒިޓުކޮށްފައި އެ
ބޭފުޅުން ވިދާޅުވެފައިވަނީ ގާތްގަނޑަކަށް މަދުވެގެން ދޮޅުމަސް ދުވަސް ނަގާނެ ކަމަށް އޭތި އިންސްޓޯލުކޮށް
ސަރވިސްއަށް ގެންނަން. އެހެންވެގެން އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ އެ ބޭފުޅުން އަންނަތާ ގާތްގަނޑަކަށް ދޮޅުމަހެއް،
ނުވަތަ ދެ މަހެއްހާ ދުވަސްތެރޭގައި މި ދެ އިންޖީނު އިންސްޓޯލުރެވުމާ އެކީގައި އައްޑޫގެ ފުލް ކެޕޭސިޓީއަށް ހަމަ
ދާއިމީ ގޮތެއްގައި ޙައްލެއް ލިބިގެންދާނެ. އޭގެ އިތުރަށް މިހާރު އައްޑޫގައި ހުންނާނެ ސޯލާގެ 900 ކިލޯވޯޓުގެ،
ގާތްގަނޑަކަށް ވަން މެގަވޯޓުގެ ސޯލަރ އެނަރޖީ ކުރުމުގެ ކެޕޭސިޓީ ހުންނާނެ. އަޅުގަނޑުމެން އޭގެން ބޭނުންކުރަމުން
މިހާރު މިދަނީ 600 ކިލޯވޯޓު. އޭގެ ވެސް ބައެއްފަހަރުގައި ކަރަންޓުގައި އިންޖީނަށް ބައެއް ލޯޑުތައް އިތުރުވާތީ މިހާރު
އަޅުގަނޑުމެން އެތަނަށް އިތުރު ބެޓެރި ސިސްޓަމެއް، އެއީ ސްޓޯރޭޖު އިތުރުކުރުމުގެ ސިސްޓަމުގެ މަސައްކަތްތަކެއް
މިހާރު އެ ކުރަނީ. އެހެންވީމާ، ދާއިމީ ޙައްލަކަށް، އަޅުގަނޑު މިދެންނެވީ ވަގުތީ ޙައްލެކޭ މި ދެންނެވީ، މިހާރު
އަޅުގަނޑުމެން ފޮނުވާފައި އެހެރަ ދެ ޖަނަރޭޓަރު އިންސްޓޯލުކުރާނީ ވަގުތީ ގޮތުންނޭ. އެއީހަމަ
ސްޓޭބަލައިޒްކޮށްލަންވެގެންނޭ. އެހެންނަމަވެސް، ޑިސެމްބަރ މަހުގެ ހަމަ ފަހުކޮޅުގައި އައްޑޫއަށް ގެންގޮއްސަ ހުރި ދެ
މެގަވޯޓުގެ ދެ ޖަނަރޭޓަރު، 2.4ގެ ދެ ޖަނަރޭޓަރު އިންސްޓޯލުކުރުމާއެކީ ހަމަ ފުލީ ސްޓޭބަލައިޒްވެގެންދާނެ.
ޝުކުރިއްޔާ.
5

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ހަމަ މި ރެކޯޑަށް ޓަކައި ދަންނަވާނަން، މި ކޮމިޓީގައި ހިމެނިވަޑައިނުގަންނަވާ ވެސް އައްޑުއަށް ނިސްބަތްވެ
ވަޑައިގަންނަވާ ދެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު މިތާ އެބަތިއްބެވި. އެއީ ޢަލީ ނިޒާރު އަދި އިބްރާހީމްދީދީ. އެހެންވީމާ، އެ
ދެ ބޭފުޅުން ވެސް މި ކޮމިޓީގައި އެބަ ބައިވެރިވެވަޑައިގަންނަވާ. ދެން އައްޑޫގެ ކަމަކަށްވާތީވެ އައްޑޫގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުން އަޑުއަހާލުމަކީ، މި މަޢުލޫމާތު ލިބުމަކީ ހަމަ މުހިންމުކަމެއް. އެހެންވީމާ، އެކަން ވެސް ރެކޯޑަށް ޓަކައި
އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާލަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި. އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް
ފުރުޞަތު އަރުވަމުން ގެންދާނަން އެދޭ ތަރުތީބުން. ދެން ފުރުޞަތު އަރުވަމުން ގެންދާނަން. ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު
މަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފަށް ފުރުޞަތު އަރުވާނަން.
މަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އާދެ! އަޅުގަނޑު ވަރަށް ކަންބޮޑުވާ ވާހަކަފުޅެއް ޝަރީފް ވިދާޅުވެއްޖެ.
އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ އައްޑު އަތޮޅުން އަޅު ގަނޑުމެން ކުރިން ވެސް މައްސަލަޖެއްސިން އެތަނަށް ގެނެއްސަ ހުރި ދެ
މެގަވޯޓުގެ ދެ ޖަނަރޭޓަރު މާލެ ، އެފަހަރު ރާއްޖޭގެ އެހެން ދިމާލަކަށް ގެނައިމަ. އޭރުއްސުރެ ފެށިގެން އަޅުގަނޑުމެން
ކުރަމުން އަންނަ ޝަކުވާއެއް ވީހާ ވެސް އަވަހަކަށް މި ޖަނަރޭޓަރު ގެންނަން. އެކަމަކު އެ ފަހުން މިހާރު އަހަރެއްހާ
ދުވަސްވީ އިރުގައި މި 2.4 މެގަވޯޓުގެ ޖަނަރޭޓަރު ގެނެސް މިހިސާބަށް އިންސްޓޯލްކުރުމުގެ މަސައްކަތް ލަސްވީމަ
ވަރަށް އެކަށީގެންވާ މުއްދަތަށްވުރެ ފާއިތުވެގެން ހިނގައްޖެ ކަމަށް ޤަބޫލުފުޅުނުކުރައްވަންތޯ. ދެން މިހާރު އެކަން
ނިމޭނެ ތާރީޚު ދެން ވިދާޅުވެއްޖެ. އެހެންވީމާ، އެހެން އެ ދިމާވީ ސަބަބަކީ ކޮބައިތޯ ބަލާލަން ބޭނުން. އެއީ މިކަހަލަ
ކަމެއް ވާއިރުގައި ރައްޔިތުންނަށް ދޭ ޚިދުމަތުގައި އެކަށީގެންވާ ޓައިމްލީ ޕެޝަނެއްގައި ދިނުމަކީ މުހިންމު ކަމެއް.
ދެން ތި ބޭފުޅުން ވިދާޅުވެފައި އެބަ އޮތް 6500 ކިލޯވޯޓުގެ ޑިމާންޑް އައްޑު އަތޮޅުގައި އޮތް ކަމަށް. އެކަމަކު
އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބެނީ މިހާރު ޖަނަރޭޓް މި ކުރަނީ 4000 ކިލޯވޯޓަށްވުރެ މަދުން ކަމަށް މިހާރު ތި ބޭފުޅުންގެ
ކެޕޭސިޓީ މިހިރަ ގޮތުން ބައެއް އިންޖީނު ހަލާކުވީމަ. އެހެންވީމާ، ކުރިއަށްދާނެތޯ؟ ދެން ދެވަނަ ކަމަކީ މިހާރު އައްޑު
އަތޮޅުގެ އިންޓަރނޭޝަނަލް އެއަރޕޯޓު ވެސް ފުޅާވެގެންދާނެ. ތި އިންޖީނުގެއިން ކަންނޭނގެ ހަމަ ކަރަންޓް
ދޭންޖެހޭނީ. އޭގެ އިތުރަށް ހޮސްޕިޓަލެއް ވެސް އަދި އަޅަން އެބަ އުޅޭ. އެތަނަށް ބޭނުންވާ ކަރަންޓް ހޯދުމަށް ޓަކައި
ތި ބޭފުޅުން ކުރިއަށް ދުރާލާ ރާވައިގެން ޕްލޭނެއް ކުރައްވަންތޯ؟ އެކަމަށް ޚަރަދުކުރައްވާނެ ފައިސާ އެބަ ހުރިތޯ؟
އެކަމަށް ރޭވިފައި އޮތް ޕްލޭނަކީ ކޮބައިތޯ؟ ދެން އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ، އަޅުގަނޑުމެން ކިތަންމެ ބާރަށް
ވާހަކަދެއްކިޔަސް އައްޑު އަތޮޅު ރައްޔިތުންގެ މެދުގައި ވަރަށް ބޮޑަށް ހިތްހަމަނުޖެހުން އެބަ އޮތް. ފުރަތަމަ ކަމަކީ
1990 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން މިއަދާ ހަމައަށް މި އިންޖީނުގެތައް ކަރަންޓް މެއިން އިންޖީނުގެ ބަދަލުވެގެން
6

ހިނގަމުން އައިއިރުގައި ވެސް ސްޓެލްކޯ ފަހުން ސަދަން ޔުޓިލިޓީސް، މިހާރު ފެނަކައިން، އަ އިއިރުގައި އެ
އިންޖީނުތައް ބާވަމުންދާއިރުގައި އެއްޗެތި އަލުން ރިޕްލޭސް ކުރުމަށްކިހާވަރެއްގެ ޕްލޭނެއްތޯ. ވޭތުވެދިޔަ ތަނުގައި
އެންމެ ފުރަތަމަ އައްޑު އަތޮޅުގައި އެޅި ސެންޓްރަލް މަރުކަޒީ އިންޖީނުގޭގެ އިންޖީނުތައް ބަދަލުކުރެވިފައި ހުރީ
ކިހާވަރަކަށްތޯ؟ މިހެން ދާކަމަށް ވަނީވިއްޔާ މިސާލަކަށް ތި ބޭފުޅުން ވިދާޅުވެފައި އެބަ އޮތް 750 ކިލޯވޯޓުގެ ޔަންމާ
ޖަނަރޭޓަރަކީ ދެން މިހާރު ބޭނުން ވެސް ކުރެވޭނެ ޖަނަރޭ ޓަރެއް ނޫން. އެކަންކަން ރިޕްލޭސްކުރުމަށް ލޯންގްޓަރމް
ޕްލޭނެއް އޮވެގެން މިކަންކަން ކުރެވިފައި ނެތީ ކީއްވެތޯ؟ ސްޓެލްކޯއިން ފެށިގެން ސަދަން ޔުޓިލިޓީން މިއަދާ ހަމައަށް
ކުރެވިފައި ހުރީ ކޮންކޮން މަސައްކަތެއްތޯ؟ ކިތައް އިންޖީނު އިތުރަށް މިދިޔަ ޕީރިޔަޑުގައި އިތުރުވެފައިތޯ؟ ތި ބޭފުޅުން
މިހާރު ހުރި ޖަނަރޭޓަރުތަކަށް ސްޕެއަރ އެކަށީގެންވާ ރަނގަޅު ވަރަށް ސްޓޮކް ކުރެވިފައި ނުހުންނަނީ ކީއްވެތޯ މިހެން
މި ދިމާވަނީ؟ އަދި މިކަން ދިމާވާން ޖެހުނު ސަބަބަކީ ސްޕެއަރޕާޓްސް ނެތިގެން އެކަށީގެންވާ ގޮތަކަށް ޓައިމްލީ
މެނަރއެއްގައި އިންޖީނުތައް މަރާމާތުކުރެވެމުން ސަރވިސް ކުރެވެމުން ނުދަނީތޯ މިހެން ދިމާވާން ކުއްލި. އެއީ 4
އިންޖީނު އެއްފަހަރާ ހަލާކުވުން އެއީ ވަރަށް ކަންބޮޑުވާންޖެހޭ ކަމެއް. މިއީ ކިހިނެތް ހިނގައިދިޔަ ކަމެއްތޯ؟ މިހާރު
ބަރާބަރަށް ސަރވިސް ދީ ސްޕެއަރޕާޓްތަކާއި އެއްޗެހި ހުންނަ ކަމަށް ވަނީވިއްޔާ އަޅުގަނޑަކަށް ޤަބޫލެއްނުކުރެވޭ
އެއްފަހަރާ 4 އިންޖީނު ހަލާކުވާނެ ކަމަށް. ދެން ކެޕޭސިޓީ މިދެންނެވި ހޮސްޕިޓަލާއި އަދި ކުރިއަށް ހުރި ތަންތަނުގެ
މީހުން ވެސް އިތުރަށް ބޭނުންކުރާނެ. އިންޓަރނޭޝަނަލް އެއަރޕޯޓު ވެސް ފުޅާވެގެންދާނެ. އަދި ފުލުހުންގެ މަރުކަޒެއް
ވެސް އެބަ ގާއިމްކުރެވޭ. އެތަނަށް ބޭނުންވާ ކަރަންޓް ތި ބޭފުޅުން ހިސާބުކުރައްވާފައި އެބަ އޮތްތޯ؟ އަދި މި އިންޖީނު
ހެދިފަހުން ކިތައް އައު އިންޖީނު ބެހެއްޓިއްޖެތޯ؟ އެ ބެހެއްޓުނުއިރުގައި ކެޕޭސިޓީ ކިހާވަރަކަށްތޯ އިތުރުވެފައި މިއޮތީ؟
ފެނަކައިން މިއާއި ހަވާލުވެވަޑައިގެންފަހުން ކޮންކޮން ކަމެއްތޯ މިތަން އިމްޕުރޫވްކުރަން ކުރެވުނީ؟ އަދި މިފަދަ ކަމެއް
ދިމާވެދާނެ ކަމަށް ޓަކައި ތި ބޭފުޅުން ކޮންޓިންޖެންސީ ޕްލޭނެއް ހައްދަވާފައި ނުހުރޭތޯ؟ މިކަންކަން އަޅުގަނޑު އެބަ
ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވޭ. ދެން މިހާރު މި ކެޕޭސިޓީ މިހާރު 11.4 އަށް އޮތްއިރުގައި ކީއްވެގެންތޯ ހަމައެކަނި 7300
ކިލޯވޯޓު މި އުފެދެނީ؟ އެ އީ ކޮން ސަބަބަކާ ހުރެތޯ؟ ތި އިންޖީނުގެ އަކީ މި ޒަމާނު ފެންވަރަށް މި ބެހެއްޓޭ
އިންޖީނުތައް ބަހައްޓައިގެން ޕަވަރ ޖަނަރޭޓް ކުރެވޭނެތޯ؟ ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި މިކަހަލަ މައްސަލައެއް ދިމާނުވާނެ
ގޮތަކަށް ކަންތައްތައް ކުރަން ތި ބޭފުޅުން ރާވާފައި އޮތީ ކޮން ރޭވުމެއްތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ކޮންމެ ބޭފުޅަކު ވެސް ގަޑި ޖެހުނީމަ މައިކް ދިއްލާނަން. އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ރަނގަޅަށް އަޅުގަނޑު އެ
ވާހަކަ ކޮންމެ ފަހަރަކު ނުދެ ންނެވިޔަސް ވެސް ގަޑިއަށް، 3 މިނެޓު ހަމަވީމަ. ޝަރީފް، އެމް.ޑީ ކުރިއަށްގެންދަވާ
ޖަވާބު އެ ސުވާލަށް. އެގޮތަށް އަޅުގަނޑު ކުރިއަށްގެންދާނީ. އެހެންވީމާ، ކޮންމެ މެންބަރަކަށް 7 މިނެޓު ކަމަށް
7

ބަލައިގެން އަޅުގަނޑުމެން ގެންދަމާތޯ އެގޮތަށް. އެއީ އަޅުގަނޑު މައިކު ކަނޑާލާނަން ޖަވާބު ދިނަސް ނުދިނަސް.
އެއަށްވުރެ އިތުރަކަށް ފުރުޞަތެއް ނުދޭނަން އަޅުގަނޑު. އެގޮތަށް. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް މިހާރު ތިގޮތަށް ދެންމެ
ކުރެއްވި ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދެއްވާ. ދެން އޭގެ ފަހުގައި ހުރިހާ ސުވާލުތަކެއް ކުރި އަށްގެންދާނަން. އެކޮޅުން 7 މިނެޓު
ތެރޭގައި ސުވާލާއި ޖަވާބު ނިމެންވާނެ. އެނޫން ގޮތަކަށް ގެންގޮސްފިއްޔާ އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް އުނދަގޫވާނެ މިކަންތައް
ކުރިއަށްގެންދަން. އެމް.ޑީ ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! އަޅުގަނޑު ޖަވާބު އެރުވުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ދަންނަވަ އިލާނަން
އަޅުގަނޑުމެންގެ ޓީމުގައި އައްޑޫ ސިޓީގެ ހިތަދޫ ބުރާންޗު ހަވާލުވެގެން އެންމެ އިސްކޮށް މަސައްކަތްކުރައްވާ ޢާޞިމް
އަޅުގަނޑުމެންނާއެކު ޓީމުގައި އެބަ އިންނެވި. އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ މި އިންޖިނިއަރިންގ ޓީމުގެ ސީނިޔަރ
އިންޖިނިޔަރ ފަރީދު ވެސް އެބަ އިންނެވި. އެހެންވީމާ، އެ ބޭފުޅުން ވެސް މިތާ ތިއްބެވި ވާހަކަ އަޅުގަނޑު
މެންބަރުންގެ މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި ދަންނަވާލަން. ދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝަރީފް އެ ވަރަށް ބައިވަރު
ސުވާލުތަކެއް ކުރެއްވީ އިނގޭތޯ. ދެން އަޅުގަނޑަށް ހަނދާންހުރި މިންވަރަކުން އެއަށް ޖަވާބު އަރުވާނަން. އަދި
އަޅުގަނޑަށް މިސްވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާމުން ދެވަނަފަހަރު ކޮށްލެއްވީމަ އަޅުގަނޑު އެއަށް ޖަވާބު. އެންމެ ފުރަތަމަ
ކަމަކީ އައްޑޫ ސިޓީގެ 11 ޖަ ނަރޭޓަރު ހުރިއިރުގައި 2000 ވަނަ އަހަރުގައި އިންސްޓޯލްކުރެވިފައި ހުރީ 750 ގެ 3
ޖަނަރޭޓަރު. ޔަންމާ 3 ޖަނަރޭޓަރު. އެއީ ޖަޕާނުގެ ސަރުކާރުގެ ހިލޭ އެހީގެ ދަށުން އިންސްޓޯލްކުރެވުނު. 2004 ވަނަ
އަހަރުގެ 21 މާރޗްގައި 1 މެގަވޯޓުގެ ޖަނަރޭޓަރެއް އިންސްޓޯލްކުރެވުނު. 7 މެއި 2015 ގައި 1 މެގަވޯޓުގެ
ޖަނަރޭޓަރެއް އިންސްޓޯލްކުރެވުނު. 10 އޮކްޓޫބަރ 2011 ގައި 1 މެގަވޯޓުގެ ޖަނަރޭޓަރެއް އިންސްޓޯލްކުރެވުނު.
2014 ގަ އި، 17 ފެބުރުއަރީ 2014 ގައި 800 ކިލޯވޯޓުގެ ޖަނަރޭޓަރެއް އިންސްޓޯލްކުރެވުނު. 14 ޖުލައި 2014
ގައި އަނެއްކާ 1 މެގަވޯޓުގެ ޖަނަރޭޓަރެއް އިންސްޓޯލްކުރެވުނު. 2 ޖެނުއަރީ، މި 2017 ގައި ދެއްތޯ؟ 2017 ގައި 1
މެގަވޯޓުގެ އިންޖީނެއް އިންސްޓޯލްކުރެވުނު. 17 މާރޗް 2015 ގައި 800 ކިލޯވޯޓުގެ ޖަނަރޭޓަރެއް
އިންސްޓޯލްކުރެވުނު. 9 އޮ ގަސްޓް 2012 ގައި 1000 ކިލޯވޯޓުގެ ޖަނަރޭޓަރެއް އިންސްޓޯލްކުރެވުނު. އޭގެ މާނައަކީ 1
މެގަވޯޓުގެ ޖަނަރޭޓަރެއް އިންސްޓޯލްކުރެވުނު. މީގެން ބަލައިލާއިރުގައި ވޭތުވެދިޔަ ގާތްގަނޑަކަށް 5 އަހަރެއްގެ
ތެރޭގައި މޭޖަރ ބޮޑެތި ކެޕޭސިޓީގެ ޖަނަރޭޓަރުތައް އިންސްޓޯލްކުރެވިފައިވާކަން އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތުގައި
ފާހަގަކުރަން. އާދެ! ދެން އެ ވިދާޅުވިހެން މިވަރުގެ ބޮޑެތި ޖަނަރޭޓަރުތައް އިންސްޓޯލްކުރެވުނުއިރުގައި މީގެ
ޕަރފޯމަންސް ކީއްވެގެންތޯ މި ދަށްވެފައި މިހިރީ. އޭގެ މައިގަނޑު އެއް ސަބަބަކީ އައްޑޫ ސިޓީގެ އިންޖީނުގެ
ސްޓްރަކްޗަރަލީ ހުރި ގޮތުންނާއި އަދި ބައެއް އިންޖީނުތަކަކީ މިސާލަކަށް 1 މެގަވޯޓުގެ އިންޖީނެއް 12 ގަޑިއިރު
8

ނުވަތަ 8 ގަޑިއިރު ހިންގާފައި ހުންނައިރުގައި އޭގެން ފުދޭވަރަކަށް ބޮޑު ހީޓެއް ކުރިއޭޓުކުރާނެ. ހޫނުމިނެއް
ކުރިއޭޓުކުރާނެ. މީގެ 2 އިންޖީނެއްގެ އެންމެ ބޮޑަށް، ވަރަށް ބޮޑަށް ޕަރފޯމަންސް ދަށްވެފައި މިއޮންނަނީ އެ ދެ
އިންޖީނުގެ އިންސްޓޯލުކުރެވިފައި ހުރީ ވަރަށް ކައިރިކައިރީގައި ކަމަށް ވާތީވެ އޭގެ ޓެމްޕަރޭޗަރއިން ވަރަށް ބޮޑު
އިފެކްޓެއް އާދޭ. އަދި ހަމަ އެއާއެކީގައި މި އައްޑޫ ސިޓީގެ ހިތަދޫ ޕަވަރ ހައުސްގައި މި އިންޖީނުތައް މިހާރު
ލޮކޭޓުކުރެވިފައި، މިވަގުތު ލޮކޭޓުކުރެވިފައި ހުރީ މައި ޕަވަރ ހައުސް ފިޔަވައި ދެން އެހެން ތަންތަނުގައި ޓިނުން
ހަދާފައި ހަޓެއްގެ ސިފައިގަ އި ހަދާފައި ހުރި ތަނަކަށްވާތީއާ ހޫނު ގަދަވީމާ އެ ތަނުގެ ހީޓު ކްރިއޭޓުވާތީ އޭގެ
ޕަރފޯމަންސަށް ބަދަލުތައް އާދޭ. އެހެންވީމާ، މައިގަނޑު ސަބަބެއްގަ އި މިއީ އެއް ސަބަބަކީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މި
ވީހާ ތަނަށް މިކަހަލަ ސިޓުއޭޝަނެއް އަޅުގަނޑު ހަމަ ޔަޤީނުން ވެސް ފެނަކައާ ހަ ވާލުވި ފަހުން މިކަހަލަ
ސިޓުއޭޝަނެއް އަދި އައްޑޫ ސިޓީއަކަށް އައިސްފައެ އް ނެތް. އެއީ އެއް އަހަރުދުވަސް ގާތްގަނޑަކަށް. އަދި
އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި އޮތް ގޮތުގައި ފެނަކައަށް ބަދަލުވި ފަހުން، ޔުޓިލިޓީސް ކުންފުނިތައް ފެނަކައަށް
ބަދަލުވި ފަހުން ވެސް އައްޑޫ ސިޓީގައި މިކަހަލަ އިމަރޖެންސީ ހާލަތެއް އައިސްފައެއް ނެތް. އެހެންވީމާ، މިއީ މިހާ
ވަރަށް ރެއަރކޮށް ދިމާވެފައި އިންނަ ކޭހެއް. އަޅުގަނޑު ފަށަމުން ވެސް ދަންވާލިން މިކަހަލަ ކަމެއް ފެނަކައަށް
ދިމާވެފައި އޮތީ މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ބޮޑު އަލިފާނުގެ ޙާދި ސާއެއް ކަހަލަ ކަމެއް ދިމާވެގެން. ދެން އަނެއް ކަމަކީ
އައްޑޫ ސިޓީގައި މި އިނީޝިއަލް މެއިންޓަނަންސްއަށް ބޭނުންވާ ސަރވިސްއަށް ބޭނުންވާ ސްޕެއަރ އެވެއިލަބަލް ވާނެ.
އެހެންނަމަވެސް، ކޮންމެ އިންޖީނަކަށް ބޭނުންވާ ސްޕެއަރ ސްޓޯރެއް އަޅުގަނޑުމެން ހެދުމުގެ ކެޕޭސިޓީ އަދި
އުފެއްދިފައެއް ނެތް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް އިނގޭތޯ. އޭގައި ބައިވަރު އެހެނިހެން ދަތިތައް ވެސް ހުރުމާއެކީގައި. ދެން
މިހާރު ވިދާޅުވީ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވި ފިއުޗަރ ޕްލޭނަކީ ކޮބައިތޯ މިހާރު ރާވަމުންދާ ޕްލޭނަކީ. އަޅުގަނޑު
ވެސް ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އައްޑޫ ސިޓީގެ ޚާއްޞަކޮށް މި ހަތަރު ރަށް، ގުޅިފައި މިއޮންނަ ހަތަރު ރަށަކީ
އަޅުގަނޑުމެން ފެނަކައިގެ ވަރަށް ބޮޑު ފޯކަސްޑް މި ކޮންސިއުމަރސް އަދަދު ފުދޭވަރަކަށް ގިނަވުމާއި ރަށް
އަޅުގަނޑުމެންގެ ގާތްގަނޑަކަށް ޓޯޓަލް ކޮންސިއުމާގެ ވަންތާރޑަށްވުރެން ބޮޑު އަދަދެއް މިއުޅެނީ މި ހަތަރު ރަށުގެ
ތެރޭގައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕްލޭން ވެސް ހަމަ މި ފޯކަސްޑްކޮށް މިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން މިދަނީ. މިހާރު
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިތުރަށް އަންނަ މިސާލަކަށް ޕޮލިސް ޓްރޭނިންގ ސެންޓަރއެއް ވެސް އެބައާދޭ. މިހާރު
އަޅުގަނޑުމެން ޕޮލިހަށް ރިކު އެސްޓްކޮށްފައި އޮންނާނެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަދި ޖަވާބެއް ނުލިބޭ، ޕޮލިސް މިހާރު
ލިބިއްޖެތޯ. އާދެ! މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ޖަވާބު ލިބިއްޖެ ކަމަށް މިވަނީ އެ ތަނަށް ބޭނުންވާ ޓޯޓަލް ލޯޑަކީ
ކޮބައިތޯ. ބޭނުންވާނެ ޓޯޓަލް ލޯޑަކީ. އެހެންވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެން އެ ތަންތަނުގެ ލޯޑު
ކަލްކިއުލޭޓުކުރަމުން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ޕޭޕަރެއް ފައިނަލްކުރުމުގެ މަގުމަތީގައި މި ދަނީ އައްޑޫގެ އައު ޕަވަރ
ހައުސެއް އެޅުމާއި އައް ޑޫގެ ޕަވަރ ކެޕޭސިޓީ 12.5 މެގަ ވޯޓަށް ބަދަލުކުރުމުގެ އެ ޕްލޭން މި ހަތަރު ރަށުގެ. އެ
9

ޕްލޭން މިހާރު ހަދަމުން މިދަނީ. އަދި އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ފައިނޭންސިންގ އިންސްޓިޓިއުޝަންސްތަކާއި އެކަމާ
ގުޅިގެން މަޝްވަރާކުރަމުން ދަނީ. އަދި އެއަށް ބޭނުންވާ އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ ގާތްގަނޑަކަށް 25 މިލިއަން ނުވަތަ
30 ވަރަކަށް މިލިއަން ޑޮލަރުގެ އިންވެސްޓްމަންޓެއް ކަމަށް އެ ދާނީ. ދެން މިއީ މިވަގުތު އަޅުގަނޑު ހަނދާން ހުރި.
އިތުރު އެއްޗެއް... މިހާރު ތި ވިދާޅުވިހެން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ހުރި 2.4 ގެ ދެ އިންޖީނު އިނގޭތޯ. އޭގެ
މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ލަސްވެފައި މިހުރީ އެންމެ ފުރަތަމަ ކަމަކީ، ބޯ ހޯލް ތޮރުފުމަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން
އިޢުލާންކޮށްގެން އެންމެ ފުރަތަމަ ކުރިމަތިލީ އެމް.ޑަބްލިޔު.އެސް.ސީ އިނގޭތޯ. ބައިވަރު ކުންފުނިތަކަކުން
ކުރިމަތިލިއިރުގަ އި އެމް.ޑަބްލިޔު.އެސް.ސީން ހުށަހަޅާފައި އޮތީ އެ މަސައްކަތަށް 14 މިލިއަ ން ރުފިޔާ އިނގޭތޯ. 14
މިލިއަން ރުފިޔާ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ އި ންޖިނިއަރިންގ ކޯސްޓަކީ 14 މިލިއަނަށްވުރެން ކުޑަ
އަދަދަކަށްވާތީވެ ސަރުކާރުގެ ކުންފުންޏަކަށް ކަމުގައި ވިޔަސް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނީ ފެނަކައަށް އެ ވަރުގެ ބޮޑު
ފައިނޭންޝަލް ބާރޑްންއެއް އަންނާތީ އެ އަލުން އިޢުލާންކުރަން. އަލުން އިޢުލާނުކޮށްގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި 7.5
މިލިއަނަށް ބައިވަރު ކުންފުނިތަކެއް ކުރިމަތިލައިގެން 7.5 މިލިއަނަށް އެ މަސައްކަތް ހަވާލު ކުރެވުނީ. ހަވާލުކުރެވިގެން
އެ ދުވަސްވަރަކީ ވެސް ފުދޭވަރަކަށް ވިއްސާރައިގެ ދުވަސް ވަރަކަށްވާތީވެ އެއީ އެއް ސަބަބު. އަނެއް ސަބަބަކަށްވީ
އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ސަޕްލަޔަރަކީ ޗައިނީޒް ސަޕްލަޔަރަކަށްވާތީ އާއި އަދި އެއް ސަޕްލަޔަރު ހުރެގެން ނޫނީ އެ
ބޭފުޅުންގެ ޕްރެޒެންސް އެއީ މި ވޮރަންޓީގައި ހުރި އެއްޗެހިތަކަކަށްވާތީވެ އެ ބޭފުޅުންގެ ޕްރެޒެންސް އޮވެގެން ނޫނީ
އިންޖީނު އުފުލުން ވެސް މަނާކޮށްފައި އޮތީ އިނގޭތޯ. ދެން އަނެއް ތިންވަނަ ސަބަބަކީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ
އެކްސްޓެންޝަންގައި އިންޖީނުގެ އިތުރުކުރުމުގައި އިތުރު މުއްދަތުތަކެއް ވޭރިއޭޝަންތަކެއް އައިސް އިތުރު
މުއްދަތުތަކެއް ނަގާފައިވާތީ. ދެން މި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި އެ ދިމާވި ސަބަބަކީ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝާހިދަށް. އެހެންވީމާ، 7 މިނެޓު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތެއް
އަރުވާނަން ސުވާލާއި ޖަވާބާ އެއްކޮށް ކުރިއަށް ގެންދަން. އެހެންވީމާ، ޝާހިދު ސުވާލެއްކުރެއްވީމަ މިކޮޅުން
ފެނަކައިގެ އެމް.ޑީ ޖަވާބުދެއްވަމުން ގެންދަވާނެ. އެގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދަވާނެ. އެގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ މިއަދު ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު އަދާކުރަން ތި ހިއްސާކޮށްލެއްވި
މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި. އަޅުގަނޑަކީ ވެސް އައްޑޫ އަށް ނިސްބަތްވާ ރައްޔިތަކަށްވާތީވެ ވަރަށް އުފާވެއްޖެ މިއަދު ތި
ބޭފުޅުން ތި ހާމަކޮށްދެއްވި މަޢުލޫމާތު. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުގެ ހިތަށް ފިނިކަމެއް ލިބިގެންދިޔަ ކަމުގައި ވިޔަސް
10

މި ކަރަންޓުގެ ބޭނުންކުރަން މިތިބީ އައްޑޫގެ ރައްޔިތުން. އަޅުގަނޑަށް ވެސް އިނގޭ މިއީ ވަރަށް ބޮޑު ޚަރަދެއްގެ
ވާހަކަކަން. މާލެ ފިޔަވައި އާބާދީގޮތުން ރާއްޖޭގައި ހަމަ އެންމެ ބޮޑު އެއް އާބާދީ އައްޑު އަތޮޅަކީ. އެހެންވީމާ،
ކަރަންޓު ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް ބޭނުންވާނެ، އިތުރުވާނެ. އެހެންނަމަވެސް، ހަމަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝަރީފް ވެސް
އެ ފާހަގަކުރެއްވިހެން އަޅުގަނޑު ވެސް ފާހަގަކޮށްލަން އެބަ ޖެހޭ ނޫނީ ސުވާލުކޮށްލަން އެބަޖެހޭ މި ގާތްގަނޑަކަށް
އަހަރަކަށްވުރެ ގިނަވެއްޖެއޭ މި ދެ އިންޖީނު އައްޑޫއަށް ގެންގޮސްފައި މިވީތާ. ރައްޔިތުންގެ މި ވަރަށް ބޮޑު
ކޮންސަރނެއް އިނގޭތޯ މި ރައްޔިތުންނަށް މިއަދު އަޅުގަނޑަށް ޔަޤީން މިކަން ހާމަވެގެން ނޫނީ ސާފުވެގެންދާނެ
އިންޖީނެއް އަދި ގެންދިއުމަކުން އަދި ނުފުދޭކަން. އިންޖީނު ގެންގޮސްގެން އިންސްޓޯލްކުރުމަށް ވެސް ދުވަސްތަކެއް
ވެސް ބޭނުންވާކަން. އެހެންނަމަވެސް، ހަމަ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ގާތްގަނޑަކަށް މިވީ ދޮޅު އަހަރެއްހާ ތެރޭގައި
ހަމަ މިގޮތަށް އައްޑު އަތޮޅުގެ ގުޅިފައިވާ ހަތަރު ރަށުން ކަރަންޓު ކެނޑެމުންދޭ. އެކަން ޙައްލުކުރަން ވެސް ތިބީ
ފެނަކައިން. ފެނަކައިން ތި ކުރައްވާ މަސައްކަތް މިއަދު ހާމަކޮށް ތި ކޮށްދެއްވީ. ދެން އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރާ ނޫނީ
އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ކިހިނެއްތޯ ތި ބޭފުޅުން އެބަ ބައްލަވަންތޯ މިސާލަކަށް މި ގުޅިފައިވާ ހަތަރު ރަށުގައި މި
ބޭނުންކުރަނީ އެންމެ ޕަވަރ ހައުސްއެއް. ސެންޓްރަލް ޕަވަރ ހައުސްއެއް ބޭނުންކޮށްގެން މި ހަތަރު ރަށުގައި ކަރަންޓު
ދެމުން މި އަންނަނީ އަދި ގަމާ ވެސް އެއްކޮށް ފަސް ރަށުގަ އި. މިހެން އިންޖީނެއްގެ މިސާލަކަށް މިފަހަރު މި ދިމާވި
ހަތަރު އިންޖީނުގައި އެއްފަހަރާ މައްސަލަ. އެހެންވީމާ، މި ހަތަރު އިންޖީނުގައި މައްސަލަ ޖެހުނީމަ މި ގުޅިފައިވާ
ހަތަރު ރަށަށް މީގެ ދަތިކަން މިއަންނަނީ. ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި މިއިން ކޮންމެ ރަށެއްގައި ޕަވަރަ ހައުސްއެއް
ބޭނުންކޮށްގެން ނޫނީ ވަކިވަކި ޖަނަރޭޓަރުތައް ބަހައްޓައިގެން ކަރަންޓު ދީގެން ޚަރަދު ބޮޑުވާނެތޯ ނޫނީ ކުޑަވާނެތޯ
ނޫނީ ރައްޔިތުންނަށް އިތުރު ލުއިފަސޭހަކަމެއް އަންނާނެތޯ. މި ކަމަށް އެބަ ވިސްނަންތޯ؟ މިއީ އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ.
ޝުކުރިއްޔާ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ރާވަމުންދާ މި ޕްލޭނިންގ ސްޓޭޖުގައި އޮތް
ޕްލޭނިންގ ތެރޭގައި އެގޮތަކަށް ނޫން އޮތީކީއެއް. މި ހަތަރު ރަށުގައި ނުވަތަ 5 ރަށުގައި 5 އިންޖީނުގެ ބަހައްޓައިގެން
މި ކަރަންޓު ދިނުމުގެ ވިސްނުމެއް ނޫން. އޭގެ ސަބަބަކީ، އެގޮތަށް ދޭންވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާމުން އިތުރު ޚަރަ ދުގެ
އިޝޫސްތަކެއް ފައިނޭންޝަލް ބާރޑްންއެއް އަންނާނެ ކަ މާއި އަދި އަނެއްކާ ވަކިވަކި ޖަނަރޭޓަރުތަކެއް އެހެން
ބެލެހެއްޓުމަށްވުރެން އޭގެ މެއިންޓަނަންސްގެ ޚަރަދުތައް ވެސް ބޮޑުވާނެތީއާ އަދި އޯވަރހެޑްސް ވެސް ބޮޑުވާނެތިއާ .
އަޅުގަނޑުމެންގެ ރޭވުމުގައި އޮތީ ހަމ ސެންޓްރަލް ޕަވަރ ހައުސް އަލުން ބިނާކޮށްގެން އަޅުގަނޑު މިދެންނެވިހެން
12.5 މެގަވޯޓުގެ ކެޕޭސިޓީއެއް އައްޑު އަތޮޅުގައި ގާއިމުވީމަ ކުރިއަށް ގާތްގަނޑަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ލަފާކުރާގޮތުގައި
11

މިހާރުގެ ލޯޑު ގްރާފް ހުރި ގޮތުން ގާތްގަނޑަކަށް 8 ވަރަކަށް އަހަރު ނުވަތަ ޓެން ވަރަކަށް އިޔަރޒްވަންދެކަ
އައްޑޫގެ...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތު އަރުވާނަން.
މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙު ސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ވެސް ދެން މިއަދު ސުވާލުތައް އަނެއް ގޮތަށް ކުރާނީ. ކޮންމެ ދުވަހަކު ދެން
އެހެން ބޭފުޅުންނާ ތަފާތުވާކަށް ނޫޅެން އަޅުގަނޑެއް. އަޅުގަނޑު ސުވާލުތައް ކޮށްލަނީ. ކޮށް ލީމަ ދެން ޖަވާބު ދެއްވާނެ
ބޭފުޅަކު ދެއްވާނީ. ސެންޓްރަލް ޕަރ ސްޓޭޝަނަށް ކެޕޭސިޓީއަކީ 11400 ކިލޯވޯޓް ކަމަށް ވިދާޅުވި ނުވަތަ އެ
ކަރުދުާހގައި މިއޮންނަނީ ދެއްތޯ . ދެން އައްޑޫގެ ގުޅިފައިވާ ރަށްތަކުގެ މެކްސިމަމް ލޯޑް ނުވަތަ މެކްސިމަމް ޑިމާންޑަކީ
6500 ކަމަށް. 6500 ކިލޯ ވޯޓް ކަމަށް ވިދާޅުވަނީ. ރަނގަޅަށްތޯ މިދެންނެވުނީ. ދެން އެހެން ވިއްޔާ މީގައި އެބައުޅޭ
ދެއްތޯ ސްޕެއާރ ކެޕޭސިޓީއެއް. އަޅުގަނޑަށް މިކަން ނޭނގޭތީވެ ތި ބޭފުޅުން މި އިންޖީނުގެތައް ޕްލޭން
ކުރައްވާއިރުގައި މީ ގައި ރިޑަންޑަންސީ ނޫނިއްޔާ ސްޕެއަރ ކެޕޭސިޓީ ގެންގުޅުއްވާ ވަރެއް ވިދާޅުވެދެއްވުން އަޅުގަނޑު
އެދެނީ. މީގަ އި މި ބުނަނީ ގާތްގަނޑަކަށް ޑަބަލް ކަންނޭނގެ ކެޕޭސިޓީ މިއުޅެނީ. ދެން މި ހަލާކުވި 4 ޖަނަރޭޓަރުން
އެކަތި ހެދުނީމަ ބާކީ ނުހެދި މިއިންނަނީ 3 ޖަނަރޭޓަރު ކަމަށް ތި ވިދާޅުވަނީ. އޭގެ ތި ބޭފުޅުން ތި ވިދާޅުވި
އަދަދުތައް ހިސާބުކުރާއިރުގައި މިޖެހެނީ 2500 ކިލޯވޯޓު އެ 3 ޖަނަރޭޓަރުން ޖަނަރޭޓްކުރަނީ. ތި ބޭފުޅުންގެ މި
އަޅުގަނޑު ކުރިން މި ދެންނެވި ސްޕެއަރ ކެޕޭސިޓީއަށް ބަލާއިރުގައި 4950 ކިލޯވޯޓް ސްޕެއާރ އެބައިދޭ. އެހެންވީމާ ،
ތި ބޭފުޅުން މި މަޢުލޫމާތު މި ދެއްވީ އެތަނުގަ އި މިހާރު ހުރި ބޭނުން ނުކުރާ ބައު ޖަނަރޭޓަރުތަކާއި ނުވަތަ އެތަން
އުފެދުނީއްސުރެން ހުރި ކެޕޭސިޓީ ނުވަތަ އެތަނުގެ ޙަޤީޤީ ކެޕޭސިޓީތޯ ތި ވިދާޅުވަނީ. ޖެނެރޭޓިންގ ކެޕޭސިޓީއަކީ
11450 ކަމަށް ވިދާޅުވަނީ. މެކްސިމަމް ލޯޑް 6500 ކަމަށް ވިދާޅުވަނީ. ދެން އަޅުގަނޑު މިދެންނެވީ އޭގެ ސްޕެއާރ
ކެޕޭސިޓީ އެބައުޅޭ ނޫންތޯއޭ 4900 ކިލޯވޯޓް. މިހާރު މި 3 ޖަނަރޭޓަރުން ގެއްލިގެން މިއުޅެނީ 2500 ކިލޯވޯޓް.
އެހެންވީމާ، ކިހާބޮޑު ކްރައިސިސްއަކަށް މިކަން ވެގެންދިޔަ ގޮތެއް ވިދާޅު ވެދެއް ވިއްޔާ ވަރަށް ރަނގަޅު އިނގޭތޯ.
އަޅުގަނޑަށް އިނގޭ މައްސަލައެއް އުޅޭކަން. އަޅުގަނޑު ދެން ދަންނަވާލަން އޮތް ސުވާލަކީ ސޯލަރ ޕަވަރ 1600
ކިލޯވޯޓްގެ ކެޕޭސިޓީއެއްގައި ހުރި ކަމަށް މި ކަރުދާހުން ދައްކާ ގޮތް މިދެންނެވީ އިނގޭތޯ. 1.6 މެގަވޯޓްގެ ކެޕޭސިޓީ
ހުރި ކަމަށް އެމް.ޑީ ވިދާޅުވި ތިމަންނަމެން ބޭނުންކުރަނީ 600 ކިލޯވޯޓޭ. ދެން މި ކިހިނެއް ވެގެންތޯ އޭތި އެހާ މަދުން
ގާތްގަނޑަކަށް ދެބައިކުޅަ އެއްބަޔަށްވުރެ ވެސް ކުޑަވަރެއް ކަންނޭނގެ ބޭނުންކުރެވޭނީ. ދެން މިހާރު އައްޑޫ މި
12

ގުޅިފައި އޮތް ސެންޓްރަލް ޕާރސަން 11 ޖަނަރޭޓަރ އެބަހުރި. ދެން އަޅުގަނޑު ޓެކްނިކަލް މީހެއް ނޫން.
އެހެންނަމަވެސް، އެންމެންނަށް ވެސް ޤަބޫލުކުރެވޭނެ ކަންނޭނގެ މެޝިން ގިނަވި ވަރަކަށް މައްސަލަ ޖެހޭ އަދަދު
އިތުރުވާނެ ދެއްތޯ. މިދެންނެވީ މިސާލަކަށް 20 މެޝިނަށް މައްސަލަޖެހުން އިތުރުވާނެ 10 މެޝިނަށްވުރެން.
އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި ދެން އަޅުގަނޑަށް ހީވާއެއްޗެއް. އެހެންވީމާ، މިސާލަކަށް މިދެންނެވީ މިހާރު މި
6500 ކިލޯވޯޓް އުފެއްދުމަށް 11 ޖަނަރޭޓަރު ބޭނުންކުރަން ވިސްނުމެއް މިއިންނަނީ ކިހިނެއްތޯ. އެ ދެން ފަހަރެއްގައި
ވެދާނެ ގެޕް ފިލްކުރަމުން ކުރަމުން ކަމަށް ވެސް. ދެން ތި ވިދާޅުވާ ދާއިމީ ޙަ އްލު އައިމަ ޖަނަރޭޓަރުގެ އަދަދު
ކިހާވަރަކަށް މަދުވެ ގެން ދޭތޯ. ދެން ވިދާޅުވެއްޖެ އަ އު އިންޖީ ނުގެ ހެދުމޭ ތިމަންނަމެން ޕްލޭންކުރަމުން މިދަނީ. އެއީއޭ
ދާއިމީ ޙައްލަކީ. ޑިސެމްބަރުގެ ފަހުން ތި ބަހައްޓާ ދޭތިން ކަރަންޓު ކެނޑުން ޙައްލުވޭ. އެކަމަކު ތި ބޭފުޅުންގެ
އަލްޓިމޭޓް މިހާރު ޕްލޭންކޮށްފައި ޚަރަދު ހޯދަނީ ނޫންތޯ 25 މިލިއަން ޑޮލަރު. އެހެންނޫންތޯ. އެއީ ޢިމާރާތަށްތޯ
ނޫނިއްޔާ މިހާރު ބޭނުންކުރެވޭ އެއްވެސް ޖަނަރޭޓަރެއް ބޭނުންނުކޮށް އައު ޖަނަރޭޓަރު ގެނެސްގެންތޯ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެންމެ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ އަޅުގަނޑު ވާހަކަދައްކަވަމުން އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ
އެވެއިލަބަލް ޖަނަރޭޓިންގ ކެޕޭސިޓީ އިނގޭތޯ. އޭގައި އަޅުގަނޑު އެއްވެސް މިންވަރަކަށް އަޅުގަނޑު އިޝާރާތެއް
ނުކުރަން މިހާރު އޭގެން ޕަރފޯމްކުރާ ކެޕޭސިޓީއެއް. މީގައި ވަރަށް ރަނގަޅު ޕޮއިންޓެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ
އަސްލުގަ އި އެ ނެންގެވީ. އެއީ މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑުމެން އަތުގައި 750 ކިލޯވޯޓް ޔަންމާ ޖަނަރޭޓަރަކުން އޭތި
ޕަވަރ ޖަނަރޭޓިންގ ކެޕޭސިޓީ އެވެއިލަބަލް 750. އެކަމަކު އޭގެން ޕަވަރ ޖަނަރޭޓް މިކުރަނީ 300 ކިލޯވޯޓް
އިނގޭތޯ. ޢާ އްމު ގޮތެއްގައި ޕަރފޯމަންސް ރަނގަޅު ޖެންސެޓެއް ވެއްޖެއްޔާމު 80% ޢާއްމު ގޮތެއްގައި
ޕަރފޯމްކުރަނީ. އޭގެ ތެރެއިން 100% ޕަރފޯމްކުރާ ޖަނަރޭޓަރު ދެން އަސްލުގައި އައު ޖަނަރޭޓަރު ވެސް ވަރަށް
މަދުވާނެ. އެންމެ ބޮޑުވެގެން ވެސް 90% ވަރު ކޮންމެވެސް ކަހަލަ އެކްސެސް ޕަވަރއެއް ހުރޭ އިނގޭތޯ. ދެން
އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލާނަން ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ފެނަކައިގެ މިހާރު އެންމެބޮޑު ޗެލެންޖަކީ ޕަވަރ ޖަނަރޭޓިންގ
ކެޕޭސިޓީ ޑިސްޓްރިބިއުޓް ކުރެވިފައި ހުރި ގޮތް އިނގޭތޯ. ބައެއް ރަށްރަށުގައި އެ ރަށަށް ބޭނުންވާ ކެޕޭސިޓީއަށްވުރެން
ބޮޑު ޖަނަރޭޓަރެއް ހުރުމާއިއެކީގައި އެކްސެސް ޕަވަރ ވޭސްޓްވެގެންދާ ޕަވަރ ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި އިތުރު ބައިތަކެއް
އެބަހުރި. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން އެ އެއްޗެހި އައު ޑިސްޓްރިބިއުޝަނެއް ޕްލޭނެއް، ޑިސްޓްރިބިއުޝަނެއްގެ ދަށުން އެ
މަސައްކަތް ކުރަމުން ދާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އާދެ! ދެން މިހާރު ތި ވިދާޅުވިހެން އެންމެ ފުރަތަމަ ކަމަކީ ބައިވަރު
ޖަނަރޭޓަރުތަކެއް 6.5 މެގަވޯޓް ހޯދުމަށް ޓަކައި ކީއްވެގެންހޭ ބައިވަރު، ކީއްވެގެންހޭ ހަމައެކަނި މިސާލަކަށް 4
މެގަވޯޓްގެ 2 ޖަނަރޭޓަރު ބަހައްޓަންވީ ނޫންހޭ. އޭރުން 8 މެގަވޯޓަށް ވީ ނޫންހޭ. އެއީ އަސްލުގައި މައިގަނޑު
13

ގޮތެއްގައި އެހެން ބަހައްޓާ އެއް ސަބަބަކީ ބޮޑެތި ކެޕޭސިޓީގެ 1 ޖަނަރޭޓަރު ބަހައްޓައިފިއްޔާ އޭގެން މައްސަލައެއް
ޖެހިއްޖެއްޔާމު ހާފް އޮފް ދަ ރަށުން އަނެއްހެން ކަރަންޓު ދާނެ. މިހާރު މި އެއްޗެހި އީކުއަލްކޮށް ޑިސްޓްރިބިއުޓް
ކޮށްލާފައި ބެހެއްޓީމަ މިވާގޮތަކީ އެއް އިންޖީނަށް މައްސަލަ ޖެއްސިޔަސް ކުޑަ ސަރަޙަ އްދަކުން އެ ސަރވިސް އަނެކަތި
ކުރެވިގެންދާނީ. ދެން އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ އަނެ އްހެން އަދި ވިސްނުމެއް ނެތް ބޮޑު ކެޕޭސިޓިއެއްގެ އެއް
ޖަނަރޭޓަރު ނުވަތަ 2 ޖަނަރޭޓަރު ބަހައްޓައިގެން މުޅި ރަށަށް ދިނުމުގެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޮޑަށް ހަމަ ވިސްނުން ހުރީ
މިގޮތަށް 1 މެގަވޯޓް، މެކްސިމަމް ޓޫ ޓު ތްރީ މެގަވޯޓާ ހަމައަށް އައްޑޫއަށް ޕްރޮވައިޑްކޮށްދިނުމުގެ. ދެން
އަޅުގަނޑުމެންގެ 2.4 މެގަވޯޓްގެ ޖަނަރޭޓަރު އިންސްޓޯލްކުރުމާ އެކީގައި އައްޑޫ ގެ މިހާރު 2000 ގައި
އިންސްޓޯލްކުރެވިފައި އެ ހުރި ޔަންމާގެ 750 ގެ މެގަވޯޓްގެ އިންޖީނުތައް ނިވާލެވޭނެ. ނިވާލެވޭނެ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ފުރުޞަތު ލިބޭނެ އިނގޭތޯ. އެ ސަބަބަކީ މި އިންޖީނުގެތަކަކީ ވަރަށް ކުރީގެ އިންޖީނުތަކަކަށްވާތީއާ އެކީގައި އޭގެ
ސްޕެއާރ ހޯދުމަށް ވަރަށް ބޮޑެތި އުނދަގޫތަކާ ދިމާވޭ. އަޅުގަނޑުމެން ޔަންމާގެ ސޯލް ޑިސްޓްރިބިއުޓަރަކަށް
ހަމައެކަނި މި އިންނަނީ އެމް.ޓީ.ސީ.ސީ. އެމް.ޓީ.ސީ.ސީއަށް ވެސް މީގެ ސްޕެއާރތައް ހޯދަން އުނދަގޫ ދަތިތަކާ
ކުރިމަތިވެފައި އެބަހުރި. ދެން އަނެއް ކަމަކީ 25 މިލިއަން ޑޮލަރ އެއީ ހަމަ ޓޯޓަލީ ނިއު ޕަވަރހައުސްއެއް އިނގޭތޯ.
ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ މިހާރުގެ އިންނަނީ އައު ޕަވަރހައުސް އާއި 12.5 މެގަވޯޓްގެ ފުލް ކެޕޭސިޓީއާ. އޭގެ ތެރެއިން،
މީގެ ތެރެއިން ބައެއް އެއްޗެހި ބޭނުންކުރާނެ. އެހެންނަމަވެސް، މީގެ ތެރެއިން އެންމެ ޕަރފޯމަންސް ރަނގަޅު
ޖެންސެޓްތައް ބޭނުންކުރާނެ. އަދި އޭގެ އިތުރަށް އިތުރަށް ޕްރޮވައިޑް ކޮށްދެވޭނެ. އަޅުގަނޑު މިހެން 25 މިލިއަނޭ
ދެންނެވިޔަސް އޭތި އަދި ފައިނަލިންގ ސްޓޭޖުގައި މިހިނގަނީ އިނގޭތޯ. އޭގެ ތެރޭގައި ހަމަ ނެޓްވޯކަށް މިހާރު އައްޑޫ
ސިޓީއަކީ ވަރަށް ފާސްޓުކޮށް ގްރޮއިންގ ޕޮޕިއުލޭޝަނެއް އޮތް ތަނެއް. އަނެއްކާ ވަރަށްބޮޑު ސަރަޙައްދަކަށް އައު
ނެޓްވޯކް އަޅަންވެފައި މިހާރު ބޭނުންވެފައި އޮތް ތަނެއް. އަނެއްކާ ތި ވިދާޅުވިހެން އިތުރު ގެސްޓުހައުސްތަކާއި އިތުރު
ޓޫރިޒަމް ސެކްޓަރގެ ބައެއް ތަންތަން ވެސް ޑިވެލޮޕްވުމަށް ޓަކައި ތައްޔާރު. އެހެންވީމާ، އެހިސާބަށް ވެސް ނެޓްވޯކް
އަޅާ ލައިނު އެޅުމަށް ތައްޔާރުވަމުންދާ ތަނެއް. ދެން އަޅު ގަނޑަށް އެއްވެސް ސުވާލެއް މިސްކޮށްލެވިއްޖެތޯ؟ އާދެ! އެ
ސޯލަރ، އާދެ! ސޯލަރ އެނަރޖީގެ މުޅި އެކީގައި އަދި އެ ޕްރޮޖެކްޓު އަޅުގަނޑުމެންނާ މުޅިން ހަވާލެއް ނުވެއް
ކުރައްވާ އިނގޭތޯ. އޭތި ވަގުތީ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން އޭތި ޔޫސްކުރަމުން މިދަނީ ސިކްސް ހަންޑްރެޑާއި އެއިޓް
ހަންޑްރެޑާ ދޭތެރޭގައި އިނގޭތޯ. މީތި ހަވާލު މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ސޯލަރ އެނަރޖީގައި ސޯލަރގައި ދިމާވާ
މައްސަލައެއް އެބައޮތް. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު އޭތި އިންސްޓޯލުކުރި ފަރާތްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން އެ އިޝޫ އިންނާނީ
ރެއިސްކޮށްފަ. އަދި އޭގެ މައިގަނޑު އިޝޫއަކީ ސޯލަރ އިން މި ބޭނުންކުރާ ސިކްސް ހަންޑްރެޑް ކިލޯ ވޯޓު ނުވަތަ
އެއިޓް ހަންޑްރެޑް ކިލޯވޯޓު އިރުގެ އަވި ދިއުމާ އެކީގައި އެ 800 ކިލޯ ވޯޓު ޓޯޓަލީ މިދަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ
ޖެންސެޓުތަކަށް. އޭގެ ލޯޑު މި ދަނީ. ކިރިޔާ ވެސް އެ ލޯޑު ދަށްވެއްޖެއްޔާމުން ލޯޑު މިދަނީ ޖެންސެޓްތަކަށް. އެހެން
14

ދާތީވެ، ބައެއްފަހަރުގައި އިންޖީނުގެތަކަށް ކުއްލި ލޯޑެއް އައިމާ ބައެއް އުނދަގޫތަކާއި އެބަ ދިމާވޭ. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑުމެން ރިކުއެސްޓުކޮށްފައި އިންނާނެ އޭތި ޓޯޓަލީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހޭންޑުއޯވަރ ކުރާއިރުގައި އެ ބެޓްރީ
ސިސްޓަމެއް އެއާއި އެކީގައި ހުންނަންޖެހޭނޭ އޭތީގެ ސްޓޯރޭޖު ވެސް ހިފަހައްޓާނޭ އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.
މިސްވެއްޖެތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު މިހާރު އިތުރަށް 7 މިނެޓު އަޅުގަނޑު ދިނީ. އެކަމަކު މިހާރު 9 މިނެޓު ވެއްޖެ. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު
އަރުވާނަން އަސްޢަދަށް އިނގޭތޯ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަސްޢަދު.
ދާންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އަސްޢަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަސްލު އަ އްޑޫ އަތޮޅުގެ ރައްޔިތުންނަށް މި ދިމާވެގެން އުޅޭ ހިތާމަވެރި
ކަންތައްތަކުގައި އަޅުގަނޑު ވެސް ވަރަށް ހިތާމަކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، އަސްލު އެމް.ޕީ ޝަރީފް ވިދާޅުވި ފަދައިން
މިއީ ގާތްގަނޑަކަށް ބުނާނަމަ މީގެ ހަތާވީހަކަށް އަހަރު ކުރިން އަޅާނުލެވިފައި އޮތްކަމެއް. އަޅާނުލެވެމުން، އަޅާނުލެވި
އާބާދީ އިތުރުވަމުން އިތުރުވާގޮތަކީ އަނެއްހެން ވިޔަފާރިވެރިން އިތުރުވެ އިތުރުވާ ކަންތައްތަކެއް ވަމުން އަންނަ
ތަނެއް. އެހެން ވީމާ، މިކަމުގައި ވާގޮތަކީ އަނެ އްހެން ބަލާއިރު ސީދާ މިއަދުގައި ކައުންސިލު ވެސް މިބުނަނީ
ތިމަންނަމެންނާ ހަވާލުކޮށްފި ނަމަ ވާގޮތަކީ ތިމަންނާމެންނަށް މިކަން ކުރެވޭނެ ގާބިލުކަން އެބަ ހުއްޓޭ. މިއެއްނޫން ދޯ
މި ދުވަހަކީ މިކަހަލަ ވާހަކަ ބުނަންޖެހޭ ދުވަހަކީ. އަމިއްލަ ވެރިކަމެއް ކޮށްފައި، އަމިއްލަ ކަންތައްތަކެއް ކޮށްފައި
އެއްޗެހިތަކެއް ފަނާވެގެން ހިނގައިދާނެ ބައިގަޑިއެއްހާއި ރު ތެރޭގައި. އެހެންނަމަވެސް، ބިނާކުރުމަކީ އެހާ
ފަސޭހަކަމެއްނޫން. އެހެންވީމާ، މިވީ 27 އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިއިންކަމަކާއި އަޅާލެވުނުނަމަ މިއަދު މި ހާލަތަކަށް
ނުދާނެ. އެހެންކަމުން ކޮންވެންޝަން ސެންޓަރެއް ހަދަން 700 މިލިއަން ޚަރަދުކޮށްލެވިއްޖެ. މިއަދު އެތަން އެހެރީ
ބޭނުމެއް ނުކުރެވިފަ. އެ 700 މިލިއަން މިއަދު މިސާލަކަށް ބަލާއިރުގައި އެތާނގެ ޖަނަރޭޓަރު ނުވަތަ އެތާނގެ
ކަރަންޓުގެ ކަންތައްތައް ރަނގަޅުކުރުމަށް ޓަކައި މިއަދު މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެއްވި ނަމަ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިއަދު
މިކަންތައް، އައްޑޫ އަތޮޅުގެ ރައްޔިތުން ތިބޭނީ އުފަލުގައިހެން. އެކަމަކު ކާކުތޯ މިކަމަށް ވިސްނަނީ؟ މިއަދު
މިސާލަކަށް ބައްލަވާއިރު މިއަދު މި ވިސްނަނީ މިއަދު މި ދިމާވެގެން އުޅޭ ހާލަތާ މެދުގައި. މިއަދުގެ މި ހާލަތު ދިމާވީ
އައްޑޫގައި ވާގޮތަކީ އައްޑޫގެ ރައްޔިތުން އައްޑޫއާ ދޭތެރޭގައި އަޅާނުލީއޭ ބުނެވިދާނެ، ބުނެވެން އެބައޮތް. އެ އީ، އެ
ކޮންވެން ސެންޓަރ ހަދަން ކީއްކުރަންތޯ ހުއްދަ ދިނީ؟ މިއީ އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ. މިއީ އެތަނަކު ބޭނުމެއްނުކުރެވޭ.
އެހެންވީމާ، މިކަހަލަ ބައިވަރު ކަންތައްތަކުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެންނާ ދޭތެރޭގައި ދިމާވާތީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި
15

އާބާދީގެ ގޮތުންނާއި އެއްޗެހި މިކަންތައް ދިމާވާތީ އަޅުގަނޑު ހަމަ މިއަދުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ވެސް އަދި
މިއަދުގެ ސަރުކާރުން ވެސް އައްޑޫ އަތޮޅުގެ ރައްޔިތުންނާ މެދުގައި ތިޔަ ބަހައްޓަވާ ގާތްކަމާއި އެ ބޭފުޅުންނަށް
ދިމާވެފައި ހުރި ދަތިތައް ވަރަށް ގާތުން ބައްލަވައިގެން މަސައްކަތް ކުރަމުންދާތީ ވަރަށް އިޚްލާޞްތެރިކަމާއި އެކު
ވަރަށް ބޮޑަށް ވާހަކައަކީ މިއަދުގެ ސަރުކާރާ މެދުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢަބްދުاله ޔާމީން ޢަބްދުލްޤައްޔޫމަށް
ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުވެރިވަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމަށް.
އައްޑޫ މީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ޑައިރެކްޓުކޮށް ސުވާލު ކުރަމުންދާނަން. ވަރަށް ކުރުކޮށް ޖަވާބު ދެއްވަމުން ގެންދަވާތި.
ސީ ވޯޓަރ ކޫލިންގ ސިސްޓަމު ގާ އިމުކުރުމަށް ޓަކައި އެމް.ޑަބްލިޔު.އެސް.ސީ އާއި ފެނަކައިން ވާހަކަ ދެކެވުނު ކަމަށް
އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވަނީ. އަދި 6 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކަންތައް ކޮށްދެވޭނެ ކަމަށް
އެމް.ޑަބްލިޔު.އެސް.ސީ އިން ވިދާޅުވެފައި ވަނީ. ތި ބޭފުޅުން ކީއް ވެގެންތޯއޭ އެމް.ޑަބްލިޔު.އެސް.ސީއާ މި ކޮންޓްރެކްޓު
ހަވާލުނުކުރީ އެ ބޭފުޅުންގެ ތަޖުރިބާ ނެތް ކަމަށް ބައްލަވާފައި ތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެންގެ އެ އިންޖިނިއަރިންގ ކޮސްޓަށްވުރެ އެ ބޭފުޅުން ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް އަގު ބޮޑު ކަމުން.
އައްޑޫ މީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެ ބޭފުޅުން ހުށަހެޅުއްވީ ކިހާވަރެއްތޯ؟ މިހާރު ތި ބޭފުޅުން ތި މަސައްކަތް ހަވާލުކުރެ އްވި ބޭފުޅުންނާ ތި މަސައްކަތް
ހަވާލުކުރީ ކިހާވަރަކަށްތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އެކިޔުރޭޓު ފިގަރ ހަނދާނެއްނެތް. އެހެންނަމަވެސް، ދެންމެއަކު ވާހަކައިގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލިން އޭގެ
ތަފާތު. އެއީ 14 މިލިއަނަށްވުރެ ބޮޑު އަދަދެއް އެމް.ޑަބްލިޔު.އެސް.ސީ އިން ހުށަހަޅާފައި އޮތީ. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު
ދީފައި ހުރީ ގާތްގަނޑަކަށް 7.5 ނުވަތަ 7.6. އަޅުގަނޑު އެކިޔުރޭޓު އެކަމަކު 7 މިލިއަން، 8 މިލިއަނަކަށް ނާރާ.
16

އައްޑޫ މީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، ތި 6 މަސްދުވަސް ތެރޭގައި ކުރެވެން ހުރި މަސައްކަތެއް މިހާރު ވެސް ނުނިމިގެންގޮސް ދިމާވަމުންދާ
މައްސަލަތަކާ ހުރެގެން ގެއްލުމަށް ކިހާވަރެއް އަރައިފިތޯ މިހާރު މިވީ ކަންތައްތަކާ ގުޅިގެން؟ އަދި އެއީ
ރައްޔިތުންނަށް ކަރަންޓުގެ މައްސަލަ ޖެހޭތީވެ އެ ބޭފުޅުންނަށް އެވާ ދަތިތައް ނުލާ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ބޭފުޅުންނާ މަސައްކަތް ހަވާލުކުރެވިފައި ވަނީ މެއި މަހުގައި އިނގޭތޯ. ދެން މިހާރު
ގާތްގަނޑަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕްރޮޖެކްޓު ޑިޕާޓުމަންޓުން މޮނިޓަރކުރާއިރުގައި އަށްޑިހަ ޕަސަންޓު ނުވަތަ އަށްޑިހަ
ފަސް ޕަސަންޓުވަރު މަސައްކަތް ނިމިފައިވަނީ.
އައްޑޫ މީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިންޖީނުގޭގެ މަސައްކަތް އައު އިންޖީނުގެތަކާއި އެއްޗެހި ހެދުމުގެ މަސައްކަތުގައި ތި ބޭފުޅުން މެނޭޖުމަންޓު
ބަދަލުވިއިރު އިންޖީނުތައް ބަހައްޓަން ތައްޔާރުކުރި ޢިމާރާތުގެ 80% ހުރީ ނިމިފަ. އަނެއް 25% ނުނިމި މިހާ
ގިނަދުވަސްވެގެން މިދަނީ ކިހާވަރެއްވެގެންތޯ؟ ވިއްސަކަށް ޕަސަންޓުގެ މަސައްކަތް ބާކީ އޮތް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް
މަޢުލޫމާތު ލިބެނީ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ބިލްޑިންގ ގާތްގަނޑަކަށް ހަމަ އެކީގައިހެން ނިމިފައި ހުރީ އިނގޭތޯ. އެކީގައޭ މިދެންނެވީ އެދޭތެރޭގައި އިންނަ މި ދެ
އިންޖީނުގެ ދޭތެރޭގައި އިންނަ ގުޅުވާލާ ވޯލު ތަޅާލުން އެކަނި މިހާރު ބާކީ އޮތީ. ދެން އަޅުގަނޑަށް މެނޭޖުމަންޓު،
ފެނަކައިގެ މެނޭޖުމަންޓު ބަދަލުވިއިރުގައި ދެން ތި ވިދާޅުވި ޕަސަންޓެއް އަޅުގަނޑަށް ދެން އެހާބޮޑަކަށް ނޭނގޭ.
އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑާ ހަވާލުވި ފަހުން އެތަނުގެ އިންޖީނުގެ ހަދާ ވޭރިއޭޝަނެއް އައި. އޭގެ މާނައަކީ މިހާރު
އިންނާނީ އެކްސްޓެންޑު ކުރެވުނު ބައިގައި އިންނާނީ އޯވަރހެޑް ކެރޭނެއް ވެސް ލާފައި. އޭގެ މާނައަކީ އިންޖީނުގެ
ބައެއް މިސާލަކަށް ޑައިނަމޯ ކަހަލަ އެއްޗެތި ތަންކޮޅެއް ހެވީ އާއި އެއްޗެހި އުފުލޭ ކަހަލަ އޯވަރހެޑް ކެރޭނު
ސިސްޓަމަކާއި އެކީގައި މިހާރު އެހެރީ. އޭގެ ބައެއް ވޭރިއޭޝަންސްތައް އައި. އަދި އޭގެ އިތުރަށް އެތަނުގެ ހޫނުވުމުގެ
މައްސަލަ ބޮޑުވާތީވެ އެތަނަށް އިތުރު އެގްޒޯސްޓު އެއްޗެތި މި ފިނިކުރުމަށް ޓަކައި އެގްޒޯސްޓު ހަރުކުރުމުގެ
17

ވޭރިއޭޝަނެއް އައިސް ހުންނާނެ. މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި އެއީ ދެން އިންޖީނުގެ، އިންޖީނުގެ އެކްސްޓެންޝަން
މިހާރުވަނީ ނިމިފަ.
އައްޑޫ މީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވު ން:
އަޅުގަނޑުމެން މީގެ ކުރިގައި ވެސް މި ޖަނަރޭޓަރުތައް މިކޮޅަށް އައްޑޫއަށް ގެންދިޔަ ޖަނަރޭޓަރުތައް އަނބުރާ މިކޮޅަށް
ގެނައިމާ އެ މައްސަލަ ހަމަ މި ކޮމިޓީގައި އަޅުގަނޑުމެން ބެލިން. އޭރު ތި ބޭފުޅުން ވަޑައިގެން ވިދާޅުވި 3
މަސްދުވަސް ތެރޭގައި އެ ޖަނަރޭޓަރުތައް އަނބުރާ އައްޑޫއަށް އައު ޖަނަރޭޓަރުތަކެއް ގެންދާނެ ވާހަކަ.
އެހެންނަމަވެސް، އެއީ ޖުލައި 2015 ގަ އި ތި ބޭފުޅުންނަށް އައު ޖަނަރޭޓަރުތައް ގެންދެވުނީ އޮކްޓޯބަރ 2016 ގައި.
އެހެންވީމާ، މިހާރު ތި ބޭފުޅުން ތި ވިދާޅުވަނީ ޑިސެމްބަރު މަސް ނިމެންވާއިރަށް މިކަންތައްތައް އައްޑޫގެ މައްސަލަ
އެއްކޮށް ޙައްލުވެގެންދާނެއޭ. އެހެންވީމާ، އެއީ ޑިސެމްބަރ 2017 ތޯ ޑިސެމްބަރ 2018 ތޯ؟ 2019 ތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ވޯރކް ޝެޑިއުލް އިންގޮތުން ޑި ސެމްބަރު މަހު 2017 ގެ ނިޔަލަށް ޙައްލުވެގެންދާނެ
އިނގޭތޯ.
އައްޑޫމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އުއްމީދުކުރަން ތިގޮތަށް ތިކަން ދާނެކަމަށް. ދެން ފެނަކައިގެ މިހާރު ވެސް އައްޑޫގައި ގާތްގަނޑަކަށް 213 ސްޓާފުން
އެބަ ތިބި. އެކަމަކު ފެނަކައިގެ އިންޖީނުގެތަކުގެ މަރާމާތާއި މިކަންކަން ވަރަށް ހާލަތު ދެރަކޮށް ދާކަމަށް
އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި މިވަނީ. ޒުހައިރުއޭ ކިޔާ ބޭފުޅަކު ފެނަކައިގައި ވަރަށް ގިނަޒަމާން ވަންދެން
އައްޑޫގެ އިންޖީނުގެތައް އެކި މެނޭޖްމަންޓްތައް ބަދަލުވަމުން އައި އިރު ގައި ވެސް އެ ތަނުގައި މަސައްކަތް ކުރެއްވި
ބޭފުޅެއް. އެ މަނިކުފާނު ތި ތަނުގެ އިންޖީނުގޭގެ ހާލަތާއި ތި ކަރަންޓު ދިނުމުގެ ނިޒާމުގެ ހާލަތު ބަޔާންކޮށް
ޕަބްލިކަށް އެނގޭގޮތަށް މި ރިޕޯޓު ނެރުއްވުމާ ގުޅިގެން ތި ބޭފުޅުން ވަނީ އެ މަނިކުފާނު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރައްވާފަ.
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވެނީ ތި ބޭފުޅުން ހަމަ މިވަގުތު ފެނަކައިގެ ހަވާލުވެތިއްބެވި އިސް ވެރިންނަކީ
ޙަޤީޤަތުގައި މިކަމުގެ ތަޖުރިބާ ނެތް މީހުން. ސްކޫލްތަކުގެ ޕްރިންސިޕަލުންނަށް މަސައްކަތް ކުރައްވާފައި ތިއްބެވި
ބޭފުޅުންނާއި މިކަހަލަމިކަހަލަ ބައިވަރު ބޭފުޅުން. ޓެކްނިކަލް ސްޓާފުން ތި ތަނުގައި އެކަށީގެންވާ ވަރަށް ތިބި ކަމަށް
ތި ބޭފުޅުން ޤަބޫލުފުޅުކުރައްވަންތޯ 213 ސްޓާފުން އައްޑޫގައި ތިއްބެވިއިރު.
18

ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑަށް ދެން އެއްވެސް ވަރަކަށް ލިބިފައި އޮތް މަޢުލޫމާތެއް ނޫން ތި ވިދާޅުވީކީއެއް. ސަބަބަކީ، ތި
ވިދާޅުވީ ޒުހައިރު އަޅުގަނޑުމެން 65 އަހަރުވުމާ ގުޅިގެން އެ މުސްކުޅި ޕެކޭޖްގެ ދަށުން ދޫކޮށްލާފައި މިވަނީ. ދެން
އަޅުގަނޑުމެންގެ މިހާރުގެ ސްޓާފް ސްރެންތަކީ 126 އިނގޭތޯ. އައްޑު އަތޮޅުގެ ސްޓާފުންގެ އަދަދު. ދެން
ތިވިދާޅުވިހެން އައްޑު އަތޮޅުގެ މިހާރުގެ ސީނިއަރ މެނޭޖްމެންޓާއި އަދި އެ ތަނުގެ ފުލީ ޓެކްނިކަލީ އެތަން ހިންގުމުގެ
ފުލް ކެޕޭސިޓީ ހުރި ސްޓާފުން އެބަ ތިއްބެވި. އަޅުގަނޑު މިހާރު ތި ބޭފުޅުންގެ މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި ދަންނަވައިލާނަން.
އައްޑު އަތޮޅުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ އިންޖިނިއަރުންގެ ފޯސް ސްޓެލްކޯގެ އިންޖިނިއަރުންގެ ފޯސްއަށްވުރެ ވަރުގަދަވާނެ.
އެ ޓެކްނިކަލް ފޯސް އިނގޭތޯ. އޭގެ ސަބަބަކީ؛ އަދި އެއްޗެއް އިތުރުކޮށްލާނަން އިނގޭތޯ. ދެން ތި ވިދާޅުވިހެން
އަޅުގަނޑުމެންގެ އިދާރީ މެނޭޖްމަންޓްގެ ތެރޭގައި ތި ވިދާޅުވި ކަހަލަ އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް އެކްސްޕަޓީޒް ހުރި
ސްޓާފުން ތިބޭނެ އިނގޭތޯ. ދެން މެނޭޖްމަންޓުގައި މިސާލަކަށް އެންމެ އިސްކޮށް ފެނަކައިގައި އަޅުގަނޑު ހަވާލުވެ
ހުންނައިރު އަޅުގަނޑަކީ ވެސް އަނެއްހެން ޓެކްނިކަލް މީހެއް ނޫން. އެކަމަކު އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް އޭގެ އެކްސްޕަޓީޒް
ހުރީމަ އެތަން އިދާރީ ގޮތުން މެނޭޖުކުރުމުގެ ހަމަ ފުރިހަމަ ކެޕޭސިޓީ އައްޑު އަތޮޅުގައި ވެސް ހުންނާނެ.
އައްޑޫ މީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ތި ވިދާޅުވީ ސްޓެލްކޯގައި ވެސް ނެތްވަރުގެ ޓެކްނިކަލް ފޯސްއެއް އެތާ ހުރި ވާހަކަ. އެކަމަކު މެއިންޓެއިން
ނުކުރެވިގެން އިންޖީނުގެތަކާއި އެއްޗެހި، އިންޖީނުތަކާއި އެއްޗެހި މެއިންޓަނަންސަށް ބޭނުންވާ ކަންކަން ނުކުރެވިގެން
ގޮސް ފެއިލްވާ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޑު މި އިވެނީ މި ރިޕޯޓުތަކުންނާއި އެއްޗެހިން. މިއީ އެހެން ވެއްޖެއްޔާ
ކިހިނެއް ހިނގާ ކަމެއްތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ދެންމެއަކު ދަންނަވާލައިފިން އައްޑު އަތޮޅުގައި އިންޖީނުތައް އިންސްޓޯލްކުރެވިފައި ހުރި މުއްދަތާއި އެ
އެއްޗެހި އިނގޭތޯ. ބަލައިލާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޓެކްނިކަލް ސްޓާފުންގެ ވާހަކައަކީ އެ މީހުންގެ ޓެކްނިކަލް
ކެޕޭސިޓީ ހައިކަމުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އެއްޗެހި މެއިންޓެއިންކޮށް މި ބެލެހެއްޓެނީ. އަނެއްކާ ބައެއް އެއްޗެއްސަކީ
އެ ތަނުގައި ކެޕޭސިޓީގައި އަމިއްލައަށް އޭތި މަރާމާތުކޮށް އަމިއްލައަށް މޮޑަރޭޓްކޮށް އެއް އިންޖީނުން އަނެއް
އިންޖީނަށް ބަދަލުކޮށްގެން ސަރވިސް ކުރުމުގެ ކެޕޭސިޓީ އެބަހުރި. ދެން އެއްވެސް ޙާލެއްގައި އަޅުގަނޑު
މިދަންނަވަނީކީ ސްޓެލްކޯއާ ޗެލެންޖްކުރާކަށެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެސް އެހާ ކެޕޭސިޓީ އައްޑު އަތޮޅުގެ
ޓެކްނިކަލް ސްޓާފުންގެ އެބަ ހުއްޓޭ އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ އިނގޭތޯ.
19

އައްޑޫ މީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މިހާރު ޓެކްނިކަލް ބޭފުޅުން ވެސް އެބަ ތިއްބެވި. ތި ހުރިހާ ކަމެއް ވެސް އެބަ ހިނގާ. އެކަމަކު ޙަޤީޤަތަކީ
އައް ޑޫ ސިޓީގެ މި ކަރަންޓުގެ މައްސަލަޖެހޭތާ މިހާރު ވަރަށް ގިނަ ދުވަސް މިވަނީ. ކުރިން 2 ޖަނަރޭޓަރު ގެނެސް އެ
2 ޖަނަރޭޓަރު އަނބުރާ ގެނަ އިއިރު ވެސް މައްސަލަ ޙައްލުވެފައެއް ނޫން އޮތީކީ. ދެން މިހާރު ތި ހުރިހާ އެއްޗެއް
އެއްފަހަރާ ފެއިލްވެގެން މިހިސާބަށް ކަންތައް ދިޔައިރުގައި...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފަލާޙަށް.
މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ފަލާޙް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ދެތިން ސުވާލެއްކޮށްލަން ބޭނުން. އަޅުގަނޑުމެން 2015 ވަނަ އަހަރު
ތެރޭގައި ފެނަކަ އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީއަށް ހަމަ އައްޑޫ ސިޓީގައި ކަރަންޓު ކެނޑެމުންދާތީ ހާޒިރުކޮށް
އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަދެއްކިއިރު އެ ބޭފުޅުން، އެފަހަރު ދިމާވި މައްސަލައެއްގައި އައްޑޫ ސިޓީއަށް ގެންދިޔަ 2
ޖަނަރޭޓަރު މާލެ ގެނައިއިރު ވެސް ހަމަ އައްޑޫ ސިޓީން ހަމަ ދޭތެރެ ދޭތެރެއިން ކަރަންޓު ކެނޑެމުންދިޔަ. އެ
އަޅުގަނޑުމެން ސުވާލުކޮށް އެކަމާ ވާހަކަދެއްކީމަ އެ ބޭފުޅުން ވިދާޅުވި ކުރިއަށް އޮތް 3 މަސްދުވަސް ތެރޭގައި އަލުން
އަނބުރާ ޖަނަރޭޓަރު، 2 ޖަނަރޭޓަރު ފޮނުވާނަމޭ. އަޅުގަނޑަށް ޚަބަރު ލިބިފައިވާ ގޮތުގައި، އަޅުގަނޑަށް ޚަބަރު
ލިބިފައިވާ ގޮތުގައި މިހާރު ވެސް ހަމަ އެ ޖަނަރޭޓަރު ސެޓްތައް ގެންދިޔަގޮތަށް އަދިވެސް ނުބެހެއްޓި ހުރިކަމަށް
ޚަބަރު ލިބެނީ. ދެން ދެންމެ އެމް.ޑީ ވާހަކަދައްކަމުން ވިދާޅުވެއްޖެ ސީ ވޯޓަރ ކޫލިންގ ސިސްޓަމެއް ހަދައިގެންނޭ މި
ޖަނަރޭޓަރުތައް ކޫލްކޮށް މި ހަދަނީ މީގައި ރޭޑިއޭޓަރު އެ އްޗެހި ހުންނަ ޖަނަރޭޓަރެއް ނޫނޭ މިއީކީއެއް އަލަށް މި
ގެންނަ. އޭރު ވެސް ހަމަ، އޭރު ވެސް އެ ބޭފުޅުން ވިދާޅުވީ އެހެން އިނގޭތޯ. ތިމަންނަމެން ތި މައްސަލަ މަސައްކަތް
މިއުޅެނީ އެމް.ޑަބްލިޔު.އެސް.ސީއާ ހވާލުކޮށްގެންނޭ. އެހެންވެސް ވިދާޅުވި. އެ ހަވާލުކުރި މަސައްކަތް އެ ބޭފުޅުންނަށް
ނިންމާލެވޭނީ ކުރިއަށް އޮތް 6 މަސް ދުވަސް ތެރޭގައޭ. އެއީ 2015 އަހަރު ތެރޭގައި އެ ބޭފުޅުން އަޅުގަނޑުމެން މި
ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރު ކުރީމަ ހަމަ ފެނަކައިގެ ބޭފުޅުން ދެއްކެވި ވާހަކަ. މިއަދާ ހަމައަށް އައިއިރުގައި ވެސް އަދިވެސް
މިއުޅެނީ ހަމަ ސްޓެލްކޯ އިން، ފެނަކައިން މި މައްސަލަ ޙައްލު ނުކޮށްދެވިގެން. ހަމަ ދޭތެރެދޭތެރެއިން ކަރަންޓު
ކަނޑައިގެންދަނީ. އަޅުގަނޑު މިދިޔަ ހަފްތާގެ ހުކުރު، ހޮނިހިރު، އާދިއްތައާ ހަމައަށް އައްޑޫގައި އުޅެފައި
އަޅުގަނޑުމެން މިއައީ. އަޅުގަނޑާއި ހަމަ ދިމާވި އެ މައްސަލަ ހަމަ ވަރަށް ގިނައިން ހަމަ. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ތިބި
20

ގެސްޓްހައުސްއަށް ނުވަދެވި ތިބިން ގާތްގަނޑަކަށް ހައެއްކަ އަށެއްކަ ގަޑިއިރު ކަރަންޓު ނުލިބިގެން. އެހެންވީމާ،
މިކަހަލަ ކަންކަން މިގޮތަށް ހުރީމަ އަޅުގަނޑު ސުވާލަކީ ކިހިނެއްތޯ އެކަންކަން ހުރީ؟ ދެން އަޅުގަނޑު؛ އާދެ! ދެން
އަޅުގަނޑަށް މިހާރު ތި ބޭފުޅުން ގެންނަވާފައި ގެނައްސަ ހުރި ދެ ޖަނަރޭޓަރުގެ ސްޕެއަރ އެބަހުރިތޯ ތި ބޭފުޅުންގެ
އަތުގައި ލިބެން؟ ދެން އަނެއް ސުވާލަކީ ދެންމެ ވާހަކަދައްކަމުން ވިދާޅުވެއްޖެ ސޯލަރ ޕެނަލްތަކުގެ ކަރަންޓުތައް
ރޭގަނޑު އިރުއޮއްސުނީމަ އޭގެ ހުރިހާ އޯވަރލޯޑެއް ޓްރާންސްފަރވެއޭ މިހާރު ހުރި ޖަނަރޭޓަރުތަކަށް. ކިހާވަރެއްތޯއޭ
އެ ސޯލަރ ޕެނަލްތައް އިރުއޮއްސުމުގެ ސަބަބުން ޖަނަރޭޓަރުތައް އެ ލޯޑް ނަގަނީ ކިހާވަރެއްތޯ؟ އެވަރަށް ބެލިފައި
އެބަހުރިތޯއޭ؟ ދެން އަނެއް ސުވާލަކީ ވިދާޅުވެއްޖެ 126 ޓެކްނިކަލް ސްޓާފުން ތިބި ވާހަކަ. އަޅު ގަނޑުމެންނަށް
ލިބިދާނެތޯ، ޓޯޓަލް ސްޓާފުން ތިއްބެވި ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިދާނެތޯ އެ ބޭފުޅުންގެ ވަނަވަރެއް
ލިބިދާނެތޯ؟ ކޮންކަހަލަ ސްޓާފުންނެއްތޯ ތިބީ؟ ކިހާވަރެއްގެ ކެޕޭސިޓީއެއް ހުރި ބައެއްތޯ؟ ކިތައް އިންޖިނިއަރުންތޯ؟
ކިތައް ލޭބަރުންތޯ؟ އެ މަޢުލޫމާތު މި ކޮމިޓީއާ ހިއްސާކޮށްލެވިދާނެތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އެ މަޢުލޫމާތު އަޅުގަނޑު ހިފައިގެނެއް ނޫން އައީކީއެއް އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން
ރިކުއެސްޓްކުރައްވާ ކަމަށް ވަންޏާ ކޮމިޓީން ރިކުއެސްޓްކުރައްވާ މަޢުލޫމާތުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ފޯރުކޮށްދޭނަން. ދެން
އަނެއް ތި ވިދާޅުވިހެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަލަށް މި ގެންދެވުނު 2.4 ގެ 2 ޖަނަރޭޓަރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަނބުރާ
ސްޓެލްކޯއިން ލިބިފައި ވަނީ 2016 އަހަރުގެ، 2016 ގެ ފަހުކޮޅުގަ އި. އޭރުގައި އަދި އެކްސްޓެންޝަން މަސައްކަތް
ހަމަ ކިރިޔާ މި ފެށިގެން ކުރިއަށްދަނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ފެނަކައިގެ މެނޭޖުމަންޓް ބަދަލުވިއިރުގައި
އެމް.ޑަބްލިޔު.އެސް.ސީއާ އެކީގައި ކޮންޓްރެކްޓް ކުރެވިފައެއް ނެތް އިނގޭތޯ. ކޮންޓްރެކްޓް ކުރެވިފައެއް ނެތް އޭރަކު.
އެހެންނަމަވެސް، އެ މީހުންނާ ހަވާލުކުރަން ނިންމާފައި އޮތީ. އޭތި މަސައްކަތް ލަސްވަމުންދާތީއާ އަދި އެ ބޭފުޅުން
މަސައްކަތް އެތަނަށް މަސައްކަތް ފެށުން ލަސްވަމުންދާތީއާ އަދި އަގުބޮޑުކަމުން އަޅުގަނޑުމެން އޭތި ބަދަލުކުރީ
އިނގޭތޯ. ދެން އަނެއްކަމަކީ ދެންމެއަކު ތި ވިދާޅުވިހެން ސޯލާގެ އެތީގައި ހަމައެކަނި ރޭގަނޑަކު ނޫން. ރޭގަނޑު
ޢާއްމު ގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން ސޯލާގެ މައްޗަށް ބަރޯސާ ނުވެސްވަން. އެއީ އޭގެ ސްޓޯރޭޖް ކެޕޭސިޓީއެއް ނެތުމާ
އެކީގައި. ދުވާލު ގަޑީގައި ވެސް މިސާލަކަށް ބަނަދުވަހެއްގައި ވެއްޖެއްޔާމުން ނުވަތަ ވިލާގަނޑެއް
ހުރަސްވެއްޖެއްޔާމުން އޭގެ ސޯލާއިން އެ ޖެނެރޭޓުކުރާ ކެޕޭސިޓީ ދަށްވާ ގަޑިއަކީ އަޅުގަނޑު ދެންނެވީމެއްނުންތޯ
ސޯލާއިން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ބޭނުންކުރަމުން މިދަނީ 600 ކިލޯވޯޓާއި 800 ކިލޯވޯޓާ ދޭތެރޭގެ ކެޕޭސިޓީއެއް
އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެ ކެޕޭސިޓީ ޓޯޓަލީ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެ މި އިންޖީނުތަކަށް، މިހާރު އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން
މި މިހާރު ޕަވަރ ޖެނެރޭޝަން ކެޕޭސިޓީ އެތަނުގައި މި ގާއިމުކުރަނީ ސޯލާއަށް ޑިޕެންޑްނުވާ ގޮތަށް. އޭގެ މާނައަކީ
21

ވިއްސާރާ ދުވަހެއްގައި ވިޔަސް އަދި އެ ސޯލާގެ ކެޕޭސިޓީ ނެތަސް އެ ރަށަށް ދެން ބޭނުންވާ ކެޕޭސިޓީ. ދެން
އަނެއްކާ މީގައި އަދި އެހެން މަޢުލޫމާތެއް އަޅުގަނޑު... އާދެ!
މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ފަލާޙް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ހަމަ ސުވާލަކީ ދެންމެ ވާހަކަދައްކަވަމުން ވިދާޅުވެއްޖެ ހަ ވާލުކުރަން ނިންމާފައޭ އޮތީ. އޭގެ ކުރިން
ވާހަކަދައްކަވަމުން ވިދާޅުވެއްޖެ ތިމަންނަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ބޭފުޅުންނަށް، ތިމަންނަމެންގެ ދޭންޖެހޭ ފައިސާގެ
އަގަށްވުރެ އެ ބޭފުޅުންގެ އެ ބިޑު ބޮޑުވާތީ ތިމަންނަމެން ހަވާލުނުކުރީއޭ. އެކަމަކު ދެންމެ ތި ވިދާޅުވީ ހަ ވާލުކުރަން
ނިންމާފައޭ އޮތީ. އަޅުގަނޑު ކުރީފަހަރު އެމް.ޑީ ވަޑައިގެން މިތާ ވިދާޅުވި ހަ ވާލުކޮށް މަސައްކަތް ކުރިއަށްދަނީއޭ. 6
މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ނިންމަނީއޭ. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ ދިމާނުވާ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން. ދެން މިހާރު
ގެނެއްސަ ހުރި 2 ޖަނަރޭޓަރުގެ ސްޕެއަރ ގެންނަން ތި ބޭފުޅުން އެބަ ވިދާޅުވޭ 6 މަސްދުވަސް ނަގައޭ. އެ ކޮންމެ
ފަހަރަކު ހަލާކުވީމަތޯ، މިސާލަކަށް ޖަނަރޭޓަރު، މޮޅެތި ޖަނަރޭޓަރު ބޭނުންކޮށް އޭގެ އިންޖިނިއަރުން ކަމަށް ވަންޏާ
ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އިނގޭނެ ޢާއްމުކޮށް ޖަނަރޭޓަރުތަކަށް ދިމާވާ މައްސަލަތަކުގައި ހަލާކުވާނެ ސްޕެއަރ. ކޮންމެވެސް
ވަރަކަށް، އެއްވެސް ވަރަކަށް ތި ބޭފުޅުން ސްޕެއަރ ގެނެއްސަ ބަހައްޓަންތޯއޭ. އަޅުގަނޑަށް ޚަބަރު ލިބިފައިވާ
ގޮތުގައި ޝަރީފް އެމް.ޑީއަކަށް ހަވާލުވެވަޑައިގަތް ފަހުން އައްޑު ސިޓީއަށް އެބައޮތް 9 ފަހަރު ދަތުރުކުރައްވާފަ. 9
ފަހަރު ހަމަ ފެނަކައިގެ ބޮޑެތި ޑެލިގޭޝަންތަކާ އެއްކޮށް 9 ފަހަރު ދަތުރުކުރައްވާފައި އެބައޮތް. އެ
ދަތުރުކުރެއްވިއިރުގައި ކިހާވަރަކަށްތޯ ބެއްލެވީ މި އައްޑު ސިޓީއަށް މި ދިމާވާ މައްސަލަތައް. އެ އެމް.ޑީއަކަށް
ހުންނަވާ ބޭފުޅާ ދަތުރުކުރައްވާ، 9 ފަހަރު ދަތުރުކުރައްވާ ބައްލަވާއިރުގައި އަހަރުދުވަހުގެ ވާހަކަ މި ދައްކަނީ
އިނގޭތޯ. އެއީ ގާތްގަނޑަކަށް ދޮޅު މަހުން ދޮޅު މަހުން ވަޑައިގެންފައި އެބަހުރި އައްޑޫއަށް. އެހެންވީމާ، މިހެން
ކަމަށް ވަންޏާ ޖަނަރޭޓަރުތަކަށް މިހާ ބޮޑެތި މައްސަލަތައް ދިމާވަމުން އަންނަ ކަމަށް ވަންޏާ އެއަށް ފިޔަވަޅު އަޅަން
އެނގިވަޑައިނުގަތީތޯއޭ ނޫނިއްޔާ އެކަމާ އަޅާނުލެއްވީތޯއޭ. އެ މައްސަލައަކީ. ދެން އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ތި
ބޭފުޅުން ހަމަ އައްޑު ސިޓީއަށް، ފެނަކަ އައްޑު ސިޓީއަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މާލެ ފިޔަވައި ރާއްޖޭގެ އެންމެ އާބާދީ ބޮޑު
އެއް ސިޓީ. އެ ސިޓީއަށް ކަރަންޓު ދިނުމުގައި އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގަ އި ތި ބޭފުޅުން ވަރަށް ބޮޑަށް ފެއިލްވެއްޖެ
މިހާރު އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ ސަޖެސްޓަކީ ތި ބޭފުޅުން ހަމަ ސްޓެލްކޯއާ ވާހަކަދައްކާފައި ތި ބޭފުޅުންގެ
ތި ކޮންސަރންތަކާ އެއްކޮށް އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ ސްޓެލްކޯއާ ހަ ވާލުކުރަން. އެއީ އަޅުގަނޑުގެ ފެންނަފެނުމެއް މި
ދެންނެވީ. އެހެންވީމާ، މިކަމާ ވިސްނާވަ ޑައިގެން އައްޑޫ ސިޓީގެ ރައްޔިތުންނަށް މިހާ ބޮޑު ދުއްތުރާޖެހިގެންދާއިރު ތި
ބޭފުޅުން މިކޮޅުގައި ހަމަ ފިނި ކޮޓަރީގައި ތިއްބަވާއިރުގައި އެކަމަށް ވިސްނާނުލައި ތި ބޭފުޅުން އެ ވިދާޅުވަނީ
މަސައްކަތްކުރަމުންދަނީއޭ. މި 2015 ވަނަ އަހަރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ތި ބޭފުޅުންނާ ސުވާލުކުރީމާ ވިދާޅުވި
22

މަސައްކަތްކުރަމުންދަނީއޭ. މިއަދާ ހަމައަށް އައިއިރު ވެސް އަދި ޙައްލުނުވޭ. އަދި މިހާރު މިއޮތީ އަދި މުޅިން މާ
ގޯހުން ގޯހަށް ގޮއްސަ. ރޭގަނޑު އެބަދޭ ހަމަ ދަންވަރު ދަޅައިގައި 12 އިން ފެށިގެންގޮސް އިރުއަރަންދެން ވެސް
ކަރަންޓު ނުލިބި. ކުދިން އޯލެވެލް ތެރޭގައި ކިޔަވަން ދަސްކުރަން މިހާރު، ޓެސްޓަށް ދަސްކުރުމުގެ ކަންތަކުގައި
މިތިބީ. އެހެންވީމާ، މިފަދަ ކަމެއްދާއިރުގައި ތި ބޭފުޅުން ޙައްލުކުރަމުން، ތި ބޭފުޅުންގެ ފިކުރު އެބަހުރި.
އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެސް ފިކުރު އެބަހުރި ވަރަށް ބައިވަރު ކަންކަން ކުރާނެ ގޮތް. އެކަމަކު އެކަންކަން ނުވެ މިދަނީ.
އެހެންވީމާ، ތި ބޭފުޅުން ކިހިނެއްތޯއޭ މިކަންކަން ޙައްލުކުރަން ވިސްނާވަޑައިގަންނަވަނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން ޢަލީ ޙުސައިނަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް. އަޅުގަނޑު ދެންނެވިން 14 މިނެޓޭ.
މިހާރު 15 މިނެޓު ތި ބޭފުޅުންނަށް ވެއްޖެ. އެހެންވީމާ، ކުރިއަށްގެންދަވާ ޢަލީގެ ފުރުޞަތުގެ ތެރެއިން އެއަށް
ޖަވާބުދޭން ވެސް ހަމަ އެގޮތަށް ކުރިއަށްގެންދަވާ.
ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ޙުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މި އަޅުގަނޑު ފަލާޙު ކުރި ސުވާލާ އެކީ ގައި އަދި މި ވެސް ހިމަނައިގެން ޖަވާބުދެއްވިއްޔާ ރަނގަޅު. އެއީ ސްޓެލްކޯއާ
ގުޅިގެން ނޫނީ ހަވާލުކޮށްގެން ތި ބޭފުޅުންނަށް ނުވާ ކަމަށް ވަންޏާ ކުރެވޭ ގޮތަކަށް ވިސްނަވަންވީނޫންތޯ. އެއީ
ޑިސެމްބަރުގައި ޙައްލުވާނެ ވާހަކަ ވިދާޅުވިއިރުގައި މިހާރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބައިން ހޮސްޕިޓަލަށް 1.8
މެގަވޯޓު އެބަ އިތުރުވޭ. އަލި ޕޮލިސް ޓްރެއިނިންގ ސެންޓަރު އައިމާ 2 މެގަވޯޓު އެބަ އިތުރުވޭ. އެހެންވީމާ، މި
ހުރިހާ ކަމަކަށް ކޭޓަރކުރެވޭނެތޯ. އަނެއްކާ ޑިސެމްބަރު އަންނައިރު އަނެއްކާ ފުލް ކެޕޭސިޓީވެގެން އަނެއްކާ ވެސް
އިތުރުކުރަންޖެހޭ ހިސާބަކަށްތޯއޭ ދާނީ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އެންމެ ފުރަތަމަ ކަމަކީ އަޅުގަނޑަށް އައްޑޫގައި ދެން އަޅުގަނޑަކަށް އަންދާޒާކުރެވިފައެއް ނެތް އަޅުގަނޑަށް
އަނެއްހެން ކިތައް ފަހަރު ކަމެއް އަނެއްހެން އައްޑޫއަށް ދެވުނީ. ތި ވިދާޅުވިހެން އައްޑޫއަކީ ޚާއްޞަކޮށް މަލެ ފިޔަވައި
ދެން އާބާދީ އެންމެ ބޮޑު ރަށް ކަމަށްވާތީއާ އެކީގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ފެނަކައިން ވަރަށް ބޮޑު ސަމާލުކަމެއްދޭ
ތަނެއް. އައްޑޫގެ މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑުގެ ދަތުރުތަކުގައި އައްޑޫ ސިޓީގެ ހިތަދޫ ބްރާންޗް އަދި އައްޑޫ
ސިޓީގެ އެހެނިހެން ބްރާންޗްތައް ސްޓްރަކްޗަރަލީ އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވްލީ ވަރުގަދަކުރުމަށް ޓަކަޔާއި އަދި ޓެކްނިކަލީ
އިތުރު ކެޕޭސިޓީ އިތުރުކުރެވޭނެ ގޮތްތަކަކީ ކޮބައިތޯ ބެލުމަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަތުރުތަކުގައި މައިގަނޑު
23

ގޮތެއްގައި އަމާޒު ކުރެވިފައި އޮންނާނީ. ދެން ދެންމެއަކު އެމް.ޕީ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެމް.ޕީ ފަލާޙު ވިދާޅުވި ބައެއް
ސުވާލުތަކަށް ދެންމެއަކު ތި ވިދާޅުވިހެން ޖަވާބު ބޭނުންފުޅުވާތީ އަޅުގަނޑު އެއަށް ވެސް ޖަވާބު އަރުވާނަން އިނގޭތޯ.
ފުރަތަމަ ކަމަކީ އަޅުގަނޑަށް ސްޕެއަރ ހޯދުމަށް ޓަކައި 6 މަސްދުވަސް ނަގާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ދެންނެވިފައިވާ
ކަމަށް ވަންޏާމުން އެއީ އޮޅުމަކުން އެ ދެންނެވުނީ އިނގޭތޯ. ސްޕެއަރއެއް ހޯދުމަށް ޓަކައި އެ މުއްދަތެއް ނަގާފައެއް
ނެތް އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން އަޅުގަނޑަށް ލަފާކުރެވޭ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ މިހާރު ބޭނުންވެފައިވާ
ޖަނަރޭޓަރުތަކަށް ސްޕެއަރ ހޯދުމަށް ޓަކައި މާލެއިން އެވެއިލަބަލް ނޫން ސްޕެއަރ ހޯދުމަށް ޓަކައި 25 ދުވަހާއި 30
ދުވަހާ ދޭތެރޭގައި ފާއިތުވާނެ ކަމަށް އަނެކަތިކުރެވިފައި ހުރީ. ދެން ޢާއްމު ގޮތެއްގައި އިންޖީނެއް ގެންނައިރުގައި
އަޅުގަނޑުމެން އޭ ގެ ސްޕެއަރއެއް ނުގެންނަން. އެއީ ސަބަބަކީ ޢާއްމުކޮށް ދިމާވާ މައްސަލަތައް ޙައްލުކުރުމަށް ޓަކައި
ބޭނުންވާ ސްޕެއަރ މާލޭގައި އެވެއިލަބަލްވޭ. އަދި މާލެއަކީ މާލޭގައި މި ސީދާ ކަމިންގްސް އިންޖީނުގެ ސޯލް
ޑިސްޓްރިބިއުޓަރއެއް ހުރުމާ އެކީގައި ޢާއްމުކޮށް އިންޖީނުތަކަށް ދިމާވާ މައްސަލަތަކުގެ ސްޕެއަރ މާލެއިން
އެވެއިލަބަލްވޭ. އޭގެ މާނައަކީ ވިތްއިން ހަމަ އަވަރސް ތެރޭގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހުންނާނެ ބައެއް
ސްޕެއަރތައް...
ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ޙުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑަށް ރަނގަޅު ތަންކޮޅެއް ސުވާލަށް ފޯކަސްކޮށްލެއްވިއްޔާ. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ތަންކޮޅެއް އެކްސްޕްލެނޭޝަން،
އަޅުގަނޑުގެ ޓައިމް އެބަ ދޭހެން އިނގޭތޯ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން ކުރެއްވި ސުވާލު...
ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ޙުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޤަބޫލުކުރައްވަންތޯ މި ޙައްލެއް މި 2015 އަށް ވެސް މި އިޝޫ މި އުޅެނީ. ޙައްލެއް ހޯދައެއް ނުދެވުނު. އެހެންވީމާ،
ސަރުކާރުގެ ހަމަ ދައުލަތުގެ ހިނގާ ކުންފުންޏެއް. އެހެންވީމާ، އެހެން ކުންފުންޏެއް އެބައޮވޭ ސްޓެލްކޯ. އެ
ސްޓެލްކޯއާ ގުޅިގެން ނޫނިއްޔާ ސްޓެލްކޯއާ ހަވާލުކޮށްގެން ނަމަވެސް މި ޙައްލެއް ހޯދައިދޭން އެބަޖެހޭނޫންތޯއޭ.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވީ އަގު ހެޔޮކޮށް އެހެން ބަޔަކު ކޮށްދޭން ތިބިއްޔާ އެކަން ނުކުރަންވީ
ކީއްވެގެންތޯއޭ.
24

ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ތި ސުވާލަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ފެނަކައިގެ ފަރާތުން މި ސްޓެލްކޯއާ މި އައްޑޫ ސިޓީގެ އިންޖީނުގެ
ހަވާލުކުރުމުގެ ވިސްނުމެއް ނުގެންގުޅެން. އެހެންނަމަވެސް،
ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ޙުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މައްސަލައެއް ނެތް. އެހިސާބުން މައްސަލައެއް ނެތް. ދެންމެ ވިދާޅުވެއްޖެ 126 ސްޓާފުންނޭ މިތިބީ. ހަމައެކަނި
ހިތަދޫގައި ދެއްތޯ ތިބީ. ކޮބައިތޯ ދެން ތިބި ސްޓާފުން؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަދި އެއްފަހަރު ވިދާޅުވެދެއްވާ.
ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ޙުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހަމައެކަނި ހިތަދޫގައި ދެއްތޯ 126 ސްޓާފުން ތިބީ. ބާކީ ތިބި ސްޓާފުންގެ ވާހަކަ ކީއްވެގެންތޯ ވިދާޅުނުވީ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މި އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން އިނގޭތޯ...
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހިތަދޫގައި ޕަވަރހައުސްއާ ބެހޭ ގޮތުންނޫންތޯ މި ވާހަކަދައްކަނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެމް.ޑީ މަޑުކޮށްލަ، ޝަރީފް މަޑުކޮށްލަދެއްވާ އިނގޭތޯ. މި އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް... (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ކޮމިޓީ
ކުރިއަށް ގެންދަން އިނގޭތޯ. މިއީކީ ބަޔަކާ ޖަދަލުކުރަން ބާއްވައިގެން އުޅޭ، ކުރިއަށް ގެންދާ ކޮމިޓީއެއް ނޫން.
މިގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދާކަށް ނުވާނެ.
ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ޙުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:
25

އެހެންވީމާ، ޒިންމާދާރު ކުރުމަކީ ކޮބައިތޯ؟ ޒިންމާދާރު ކުރުވަނީ ކިހިނެއްތޯ؟ މިސާލަކަށް އެމީހުން ޖަވާބުދޭއިރު ޖަވާބު
ގޯސްކޮށް ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޮންނަންޖެހޭނެ. އެހެންވެއްޖެއްޔާ އެ ބޭފުޅުން ހަމަ ބޭނުންފުޅުވާ
ގޮތަކަށް ވާހަކަދައްކަވަން ކޮންމެހެން ޒިންމާދާރުކުރުވުން ކޮބައިތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ މި ކޮމިޓީއަށް މިއަދު ވަޑައިގެން ތި މަޢުލޫމާތުތައް ހިއްސާކުރެއްވީތީ. މި ކޮމިޓީ
އަޅުގަނޑު ކުރިއަށް ގެންދާނީ އެހެންޏާ ވެސް ކޮމިޓީ ގެންދާ އުސޫލުން ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ ފުރުޞަތު ދޭކަމަށް
ވެއްޖެ އްޔާ އިނގޭތޯ. އެނޫން ގޮތަކަށް ނުގެންދެވޭނެ. މިތާ ރޮޒައިނާ ހުރެގެން އެހެން މެންބަރުންގެ ސުވާލުތަކެއްގެ
ތެރޭގައި ސުވާލު ނުކުރެވޭ ވަރަށް ކަންތައް ގެންދިޔަ. މިތާ ލައިވްކުރަމުން ގެންދާ ބައްދަލުވުމަކަށްފަހު މިތަނުން
ވަޑައިގެން ތިބި ބޭފުޅުން ކުރައްވަންޖެހޭ ސުވާލު ވެސް ތި ބޭފުޅުންނަށް އިނގޭ ކަމަށް ވަންޏާ އެއީ ވަރަށް ބޮޑު
މައްސަލައެއް. އެހެންވީމާ، މީގެ ކުރިން ވެސް މި ކޮމިޓީ ކުރިއަށް ގެންދާ އުސޫލުން ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ ފުރުޞަތު
އަޅުގަނޑު ދޭނަން.
ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ޙުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން އަޅުގަނޑު ކޮންމެހެން އެއަކަށް، އެ ސުވާލުތަކަށް ދާކަށް ނޫން. އެހެންވީމާ، އެހެން ސުވާލެއް އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެ ބޭފުޅަކު ކުރައްވަން ބޭނުންވާ ސުވާލެއް އަމިއްލައަށް ކުރައްވާށޭ. މި ކޮމިޓީގެ އުސޫލުތަކާއި ހަމަތައް ގެއްލޭގޮތަށް
މިކަން ކުރާ ކަމަށް ވަންޏާ މި ކޮމިޓީ ކުރިއަކަށް ނުގެންދެވޭނެއޭ އިނގޭތޯ.
ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ޙުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މައްސަލައެއް ނެތް. މައްސަލައެއް ނެތް. ދެން އޮތް ސުވާލަކީ އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ ގޮތުގައި ވިދާޅުވެއްޖެ 25
މިލިއަން ޑޮލަރު ނުވަތަ 30 މިލިއަން ޑޮލަރާ ގާތްކުރާ އަދަދެއްގެ ޕްރޮޖެކްޓެއް ހައްދަވައިގެން ކުރިއަށް ވިދާޅު ވި
ވާހަކަ. މިތަނުގައި އައްޑޫ ސިޓީއަށް ކަނޑައެޅި، އެ ރީޖަނަލް އެގްޒެކިއުޓިވްއާއި އަދި އިންޖިނިއަރަކު ވެސް
އިންނެވީމާ އަޅުގަނޑު އަހާލަން ބޭނުން މިފަދަ ބޮޑު އަދަދެއް ޕްލޭން ކުރައްވާއިރުގައި ރިނިއުބަލް އެނާރޖީއަށް
ދިޔުމުގައި، ދިޔުން ރަނގަޅު ނުވާނެތޯއޭ. ހަމައެކަނި ޑީސަލަށް ތި ބޭފުޅުން ކޮންސެންޓްރޭޓް ކުރައްވައިގެން
26

ކޮންވެންޝަނަލް އެނާރޖީގެ ތެރޭގައި އުޅުންތޯއޭ އައްޑޫ ސިޓީއަށް އެންމެ ރަނގަޅީ. އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުން
އެދެން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މި ކޮމިޓީ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު...
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑުގެ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ 2011 ،2010 ،2009 ،2008
އާއި ހަމައަށް ދިޔައިރުގައި އެ ބުނާ އަނެއް ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެންދިޔަ ސަރުކާރުގެ ތެރެއިން ކިހާވަރަކަށް
އިންޖީނުގެއަށް ކިތައް ޖަނަރޭޓަރު އިންސްޓޯލްކުރެވުނުތޯ؟ އެތަނުގަ އި ހުރި ޖަނަރޭޓަރުތައް މަރާމާތުކުރުމަށް
ކިހާވަރެއްގެ ހޭދައެއް ކުރިތޯ؟ އެކަންކަން ފުރަތަމަ ސުވާލުގައި އަޅުގަނޑަށް ސާފުކޮށްދެއްވުން އެދެން.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! އަޅުގަނޑު ދެންމެއަކު މި ވާހަކަ ފަށަމުން ދަންނަވާލިން އިންޖީނުގެ
ކެޕޭސިޓީތައް އިތުރުކުރެވިފައިވަނީ. މިހާރު ފާހަގަކުރެވޭ ގޮތުގައި 2015...
ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ނޫން. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ 2010 ،2009 ،2008 އެ ބުނާ، އެ ބޭފުޅުން އެ ކިޔާ ރަނގަޅު ދިވެހިރާއްޖެއަކަށް
ގެންދަން ބުނި އެމް.ޑީ.ޕީގެ ސަރުކާރުން ކިހާވަރެއްގެ ހޭދައެއް ކުރެވުނުތޯ؟ ކިތައް ޖަނަރޭޓަރު އިންސްޓޯލް
ކުރެވުނުތޯ؟ ކިހާވަރަކަށް އެތާ ހުރި ޖަނަރޭޓަރުގެ ކެޕޭސިޓީ އިތުރުކުރުމަށް ޓަކައި މަސައްކަތްކުރިތޯ؟ މަރާމާތުކުރިތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މި ކޮމިޓީ ކުރިއަށް ގެންދިއު މުގެ ފުރުޞަތު ދެއްވާ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު، އަޅުގަނޑު، (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) މުޅި
ކޮމިޓީގެ ހިޞޯރުކުރާ މީހަކަށް، މުޅި ކޮމިޓީ ކޮންޓްރޯލްކުރާ މީހަކަށް ރޮޒައިނާއެއް ނުވެވޭނެ. ކޮންމެ މެންބަރަކަށް
ވެސް ފުރުޞަތު ދިނީމަ އެމީހާގެ އަމިއްލަ ވިސްނުމުގައި އެކަންތައް ކުރަންޖެހޭނީ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް މި ކޮމިޓީ
27

ކުރިއަށް ގެންދާކަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތެއް ނުދޭނަން އިނގޭތޯ. މި ކޮމިޓީގައި ކުރި އަށް ގެންދަންވާނީ އެމީހަކަށް ލިބޭ
ފުރުޞަތެއްގައި، މިނިވަންކަމާއެކު ސުވާލުކުރުމާއި ޖަވާބުދިނުމުގެ ފުރުޞަތު. މިއީ އާކަމެއް ނޫން. ނޫން ނޫން.
އަޅުގަނޑަށް މިތާ އިނދެގެން މި ކޮމިޓީ ގެންދަން ރޮޒައިނާއާ ހެދި އުނދަގޫވާތީވެ އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ އެގޮތަށް
އެކަން ނުކުރާށޭ އިނގޭތޯ. އެކަން އެގޮތަށް ނުކުރާށޭ އިނގޭތޯ. އެހެން މީހަކު މިތާ އިނދެ، އަޅުގަނޑަށް އުނދަގޫވޭ
މި ކޮމިޓީ ގެންދަން. މި ކޮމިޓީ ކުރިއަށް ގެންދަން އުސޫލެއް އޮވޭ. އެއީ އެމީހަކަށް ދޭ ފުރުޞަތެއްގައި އެމީހަކު
ކުރިއަށް ގެންދާނީ. އެހެންނަމަވެސް، އެހެން މީހެއްގެ ފުރުޞަތެއްގެ ތެރޭގައި ރޮޒައިނާ ގޮސް ކަންތައް ކޮށްގެން
އެހެނެއް ނުވާނެ. ރުޅިއަންނަން. މި ހަމަ ބޭނުން ސުވާލެއް ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދެނީ. 7 މިނެޓޭ ބުނީމަ 7 މިނެޓު.
އެއަށްވުރެ އިތުރަށް ވެސް ދީގެން ކުރިއަށް މިގެންދަނީ. ވަކި ލިމިޓެއް އޮވެގެނެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، މި ކޮމިޓީގެ
ކަންތައް ގެންދަންވާނީ މި ކޮމިޓީއަށް. ޢަލީ ޙުސައިނެއް ނޫނޭ ސުވާލުކުރަނީ. ރޮޒައިނާއަކަށް ނުޖެހޭ ގޮސް އެކަންތައް
ކުރާކަށެއް. އެގޮތަށް ފުރުޞަތެއް ނުދޭނަން. ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެމް.ޑީ އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލުގެ ޖަވާބު އަދި މުޤައްރިރު އަދި ނުދެއްވާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލުގެ
ޖަވާބުދެއްވީމަ އަޅުގަނޑަށް ދެން ހުރި ސުވާލުތަކާއިގެން ކުރިއަށް ދެވޭނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަސްޢަދު، މި ކޮމިޓީ ކުރިއަށް ގެންދަން ފުރުޞަތުދެއްވާ އިނގޭތޯ. މި ކޮމިޓީ ފުރުޞަތު
ދީގެން މި ކުރިއަށް މިގެންދާއިރު ތި ބޭފުޅުންނަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ މިތާ ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް
ހަމަޖެހޭ އުސޫލަކުން ހުރިހާ ފުރުޞަތެއް ދެމުން މި ގެންދަނީ. އެހެންވީމާ، މި ކޮމިޓީ މީގެ ކުރީގައި ވެސް ކުރިއަށް
ގެންދަން. ގެންދާއިރުގައި ހަމަ އެމީހަކު ބޭނުން ސުވާލެއް ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އެބަ އޮވޭ ވަގުތުގެ ތެރޭގައި.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވާހަކަދައްކަން އަޅުގަނޑަށް ވެސް ފުރުޞަތު ދެއްވާ މިތާނގައި. މި ގޮނޑީގައި އިންނަ މީހަކު
މި ކޮމިޓީ ކުރިއަށް ގެންދާނެ އުސޫލު ކަނޑަ އަޅަނީ މެންބަރުންގެ މަޝްވަރާގެ މަތީން އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ދެން...
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އެހެންވީމާ، ތި ބޭފުޅުން މި ކޮމިޓީ ކުރިއަށް ގެންދެވޭނީ، އަޅުގަނޑަށް މި ކޮމިޓީ ކުރިއަށް
ގެންދެވޭނީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މި ކޮމިޓީ ކުރިއަށް ގެންދަން ފުރުޞަތު ދޭކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އިނގޭތޯ.
ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
28

އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު، ފްލޯގައި މި އޮތީ ޒުވާބުކުރުންތޯ އޮޅުވާލާފަ. އެހެން ވެއްޖިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ޒުވާބު ކުރެވިދާނެ. ނޫން ނަމަ ފުރުޞަތުގެ ތެރޭގައި އެ ބޭފުޅަކަށް ލިބޭ ފުރުޞަތެއްގެ ތެރޭގައި ވާހަކަދެއްކުންތޯ މިއޮތީ
ނޫންނަމަ ޒުވާބަކަށް ހުޅުވާލާފައިތޯ؟ ދެން ކުންފުންޏެއްގެ އެމް.ޑީންނާއި އެތަނުގެ ޓެކްނިކަލް ބޭފުޅުންތަކެއް
ގެނެސްގެން އަޅުގަނޑުމެން މިތާނގައި ޒުވާބުކުރަން ފުރުޞަތު ހުޅުވާލައިގެން އިންނެވި ކަމަށް ވަންޏާ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ޒުވާބުކުރެވިދާނެ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ޒުވާބުކުރަން
ނޭނގިގެނެއް ނޫން އަޅުގަނޑުމެން މި ތިއްބެވީ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ކުރި ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދޭނެ ފުރުޞަތެއް ނެތް.
މި ބޭފުޅުން ސުވާލުކުރިއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިތިބީ ހަމަ މަޑުމަޑުން އަޑުއަހައިގެން ހުރިހާ ސުވާލެއް ކުރަންދެން.
ޖަވާބުދެންދެން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ ޖެހުނީ ހަމަ ހީވަނީ އެހެން ފަދަ ކަމެއްހެން. މައިންބަފައިންގެ ތަރިކަތަ މިއީ.
މައިންބަފައިންނަށް ކަންތައް ކުރެވިފައި ހުރި ގޮތަށް ކަންކަން ކުރެވިފައި ހުރީމާ އެކަންކަމާ އަހަރުމެން
ކަންބޮޑުވެގެނެއް ނޫޅެމޭ. ޕޮލިހުގެ ޔުނީފޯރމްތަކާއި އެއްޗެހިތައް ފަހާ އެއެއް ޗެހިތަކުން ފައިދާ ހޯދައިގެން ގެދޮރާ
އެއްޗެހި ގުޅީފަޅުގައި އެބަހުއްޓޭ. އަނެކައްޗެކޭ ކިޔާ ގޮސް އަނެއްތަނުން ދައުލަތުން ގެއާ އެއްޗެހި ނަގައިގެން
ތިބިއިރުގައި އަހަރުމެން އެ ވާހަކައެއް ނުގޮވަމޭ. އަހަރުމެންނެއް އެ ވާހަކައެއް ނުގޮވަމޭ. ނޫން ނޫން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ޒުވާބުކުރެވޭނެ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ތިބީ މިތާނގައި
ހުރިހާއިރު އެ ބޭފުޅުން ވާހަކަދެއްކިއިރު މަޑުމަޑުން. ސަރުކާރުގެ ކުންފުންޏެއްގެ ބޮޑެތި ވެރިންތަކެއް ގެނެސްގެން
ބައިތިއްބައިގެން ހަމަ ޕާާޕ ބޮޑު ގުރައެއްހެން މިތާ ފެލުނަކަސް މިކަމެއް ނުވާނެ. މިއޮތް ފެންނަނީ ބޮޑު ޕޭޕަރެއް
ހުށަހަޅާފަ. މީގައި އެބައޮތް ތަ ފްޞީލުކޮށް ހުރިހާ އެއްޗެއް ހުށަހަޅާފަ. ދެން ހަމަ ރޮޒައިނާ ރޮޒައިނާއޭ ކިޔައިގެން
އެވަރު މީހަކު ނެތީތަ. މިއޮތްތާ ކައިރީގައި ދާއިރާ އަކަށް ހޮވިގެން އުޅުނު. އެރަށު މީހުން ބޭރުކުރީ. އެތެރެއަކަށް
ނޭރުނު. މިވަރު މީހެއް މިކިޔަނީ. ކޮން މަޑެއްކުރާކަށްތަ.
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވާނަން ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް. ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަނެއްކާ ވެސް އަޅުގަނޑުގެ ހަމަ ސުވާލުތަކާއި ގެން ކުރިއަށް ދާނަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ
ތަކުރާރުކޮށް ކުރިން ކުރި ސުވާލު ފަށައިދޭނަން. އަޅުގަނޑުގެ ހަމަ ސުވާލަކީ 2009 ،2008 އެމް.ޑީ.ޕީ ސަރުކާރުގެ
29

ތެރޭގައި އައްޑޫގެ ކަރަންޓުގެ ހާލަތު ރަނގަޅުކުރުމަށް ޓަކައި އެތަނަށް ކިތައް ޖަނަރޭޓަރު ގެންދެވުނުތޯ؟ ނޫންނަމަ
އެތާ ހުރި އެއްޗެހި ކިތައްފަހަރު މަރާމާތުކުރެވުނުތޯ؟ އެ އެއްޗެހިތަކުގެ މަޢުލޫމާތު. އެއީ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! އަ ޅުގަނޑުގެ އަތުގައި ހުރި ތަފާސްހިސާބުތައް ދައްކާގޮތުން އެމް.ޑީ.ޕީ
ވެރިކަމުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އައްޑޫ ސިޓީއަށް ގެންދެވިފައި ވަނީ 1 މެގަވޯޓުގެ 1 ޖަނަރޭޓަރު. އާދެ! މިހާރު މި
ހިނގަމުންދާ ސަރުކާރުގެ ޕީރިއަޑުގެ ތެރޭގައި 2014 ގައި ޖަނަރޭޓަރެއް، 2015 ގައި ޖަނަރޭޓަރެއް، 2016 ގައި
ޖަނަރޭޓަރެއް އަދި 2017 ވަނަ އަހަރުގަ އި ވެސް ޖަނަރޭޓަރެއް ގެންދެވިފައި އެބަހުރި. 2014 ގައި މަޢާފުކުރައްވާތި.
2014 ގައި ދޭތި އިނގޭތޯ. އެހެން ކޮންމެ އަހަރެއްގައި 1 ޖަނަރޭޓަރު ގެންދެވިފައި ހުރީ.
ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން އަޅުގަނޑުގެ ދެވަނަ ސުވާލަކީ އައްޑޫ ސިޓީގައި ދެންމެގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު
ވާހަކަ ދައްކަވަމުން ފާހަގަކުރައްވައިފި 200 އެތައް ސްޓާފުންނެއް ތިއްބަވާ ވާހަކަ. އެކަމަކު އެމް.ޑީ ގެ ވާހަކައިގައި
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެމް.ޑީގެ ޖަވާބުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސާފުވެގެން ދިޔައީ 126 ސްޓާފުން ތިބި ވާހަކަ. އެ
ސްޓާފުންނަކީ ދެން އެމް.ޑީގެ ވާހަކައިގައި ފާހަގަކުރައްވައިފި ސްޓެލްކޯއާ ގާތްގަނޑަކަށް އެއްފެންވަރު ގެ ވަރުގަދަ
ޓެކްނިކަލް ޓީމެއް އެތަނުގައި އޮވެގެން މަސައްކަތް ކުރަމުންދާ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، ކިހާވަރަކަށް އެކަންތައްތައް މިހާރު
ކުރިއަށް ދެންމެގަ އި ތި ސީ ވޯޓަރ ސިސްޓަމް ގާއިމުކޮށްގެން ތި ހަރުކުރެވޭ ޖަނަރޭޓަރު ކިހާ އަވަހަކަށް ހަރުކުރެވި
ނިމިގެން ހިނގައިދާނެތޯ. އެކަންކަން މިހާރު ކިހާ ހިސާބަކަށް ގޮސްފިތޯ؟ އެއީ އަޅުގަނޑުގެ ދެވަނަ ސުވާލަކީ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑަށް ދެން މި މައިގަ ނޑު ގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑު ލިޔެކިއުންތައް ތައްޔާރުކޮށްގެން އައީ އައްޑޫ ސިޓީގެ
ކަރަންޓުގެ ހާލަތަށް ކަމަށް ބަލާތީ، ހިތަދޫ އާއި މަރަދޫ އާއި މަރަދޫފޭދޫ އާއި ފޭދޫ ގެ މައްސަލަތަކަށް ފޯކަސްކޮށްގެން
އަޅުގަނޑަށް އާދެވިފައި މިހިރީ. ދެން އަޅުގަނޑު 126 އޭ އޭރުގައި އަޅުގަނޑު މިދެންނެވީ އައްޑޫ ޕަވަރ ހައުސްގެ
މިހާރު ހިތަދޫ ޕަވަރ ހައުސްގެ ސްޓާފުންގެ އަދަދު. މި މުޅި ޖުމްލަ، މުޅި އައް ޑު އަތޮޅަށް އެއީ ފޭދޫ، މަރަދޫފޭދޫގެ
ބްރާންޗާއި ހުޅުމީދޫގެ ބްރާންޗު ކަމަށް ބައްލަވައިފި ކަމަށް ވަންޏާމުން ޖުމްލަ 213 ސްޓާފުން އެބަތިބި އިނގޭތޯ.
ދެން އަޅުގަނޑާ ސުވާލު ކުރި ތަނުންތާ ބަލާނީ. އެއްވެސް ޙާލެއްގައި އެ މަޢުލޫމާތު ޞައްޙަ ނޫން މަޢުލޫމާތެއް
ދިނުމުގެ ނިޔަތުގައެއް ނޫނޭ މިވާހަކަ މިދެންނެވީކީ އެއް އިނގޭތޯ. އެއީ 126 އޭ މިދެންނެވީ އެއީ އައްޑޫ ސިޓީގެ
30

ހިތަދޫ ބްރާންޗްގައި ދެން ޕަވަރ ހައުސްއާ ބެހޭގޮތުން ކަރަންޓާ ބެހޭގޮތުން... ދެން ދެވަނަ ކަމަކީ ދެންމެއަކު ކުރެއްވި
ސުވާލުގެ ދެވަނަ ޖަވާބަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ 126 ސްޓާފުންގެ ތެރެއިން ޓެކްނިކަލް އޭގެ ތެރޭގައި ތިބޭނެ އެތައް
ބައިވަރު ތަނެއްގައި އިންޖީނުގެ އިންޖީނު ހުންނާތީވެ ހަމަ ކޮންމެ ތަނެއްގައި ޑިއުޓީއަށް ޓެކްނީޝަނުން ތިބޭނެ. އަދި
އޭގެ އިތުރަށް އިންޖިނިއަރުންނާއި ސީނިއަރ އިންޖިނިއަރުން އެވެއިލަބަލްވާނެ. އަޅުގަނޑު އެގްޒެކްޓްލީ ފިގަރއެއް
ހަނދާނެއް ނެތް. ކޮން އަދަދެއް ކަމެއް އިންޖިނިއަރިންގ ނުވަތަ ޓެކްނިކަލް ސްޓާފުންގެ އަދަދަކީ. އެކަމަކު މީގެ
ތެރެއިން ފުދޭވަރަކަށް ބޮޑު އަދަދަކީ ޓެކްނިކަލް ސްޓާފުން.
ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުގެ ތިންވަނަ ސުވާލަކީ މި ސަރުކާރުން ޢަބްދުاله، ރައީސް ޢަބްދުاله ޔާމީންގެ ސަރުކާރުން އައްޑޫގައި
ކަރަންޓުގެ ހާލަތު ރަނގަޅުކުރުމަށް ޓަކައި ކިހާވަރެއްގެ ހޭދައެއް މިހާތަނަށް ކުރެވިއްޖެތޯ؟ ކިތައް ޖަނަރޭޓަރު
ގެންދެވިއްޖެތޯ؟ އެއީ ކިހާވަރެއްގެ ޓޯޓަލް ލާރީގެ އަދަދުން ބަލާނަމަ އެއީ ކިހާވަރެއްގެ ހޭދައެއް މިހާހިސާބަށް
ކުރެވިއްޖެތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! އަޅުގަނޑުގެ އަތުގައި އޮތް ތަފާސްހިސާބުން ދައްކާގޮތުން
ވެއްޖެ އްޔާމުން އެންމެ ފުރަތަމަ 2014 ވަނަ އަހަރުގެ ފެބްރުއަރީ މަހުގައި 17 ވަނަ ދުވަހު ފެބަރުއަރީގައި 800
ކިލޯވޯޓުގެ އިންޖީނެއް އައްޑޫ ސިޓީއަށް ގެންދެވިފައި އެބަހުރި ޕަވަރހައުސްއަށް. ދެން 2014 ގެ ޖުލައި މަހުގައި 1
މެގަވޯޓުގެ އިންޖީނެއް ގެންދެވިފައި އެބަހުރި އައްޑޫ ސިޓީއަށް. އަދި 2015 ގެ 7 މެއި ގައި 1 މެގަވޯޓުގެ
އިންޖީނެއް ގެންދެވިފައި އެބަހުރި. 2017 ގައި އެބަހުރި ގެންދެވިފަ. މީގެ ޓޯޓަލް ވެލިއުއަށް ބަލާއިރު ގާތްގަނޑަކަށް
ހަމައެކަނި ޕަވަރ ޖަނެރޭޝަން ކެޕޭސިޓީ އިތުރުކުރުމަށް ޓަކައި 30 މިލިއަނާއި 40 މިލިއަނާ ދޭތެރޭގައި
ޚަރަދުކުރެވިފައި އެބަހުރި.
ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިސްމާޢިލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ތި ދެންނެވީ ޑޮލަރުގެ އަދަދުތޯ ނޫންނަމަ ދިވެހި ފައިސާތޯ 30 މިލިއަން، 40 މިލިއަން.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދިވެހި ފައިސާ އިނގޭތޯ.
31

ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދިވެހި ފައިސާ. އާދެ! ދެން އަޅުގަނޑުގެ 4 ވަނަ ސުވާލަކީ މިހާތަނަށް އައިއިރުގައި މި ވޭތުވެދިޔަ އެއްވެސް
ފާއިތުވެދިޔަ އެ ކިޔާ ރަން 30 އަހަރު، އެ ބޭފުޅުން މި ފުމޭ ރީނދޫ ސަރުކާރުންނާއި އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ 30
އަހަރެއްގައި ސަރުކާރެއްގެ ތެރެއިން ކުރެވުނު ވަރަށްވުރެ މި ސަރުކާރުގެ މި ތިންހަތަރު އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
ޢަބްދުاله ޔާމީނުގެ ސަރުކާރުން 4 އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކުރެވުނު ޚަރަދު ބޮޑުކަމަށް ތި ބޭފުޅުން
ޤަބޫލުކުރައްވަންތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޭގައި ޤަބޫލުކުރުމެއް ނޫން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ. އެ ޙަޤީޤަތަކީ ޚަރަދު ބޮޑު. ދެން އަނެއްކާ މިހާރު މީގައި
މަޢުލޫމާތު ހަމަ އަޅުގަނޑު ހިއްސާކޮށްލަން ބޭނުންވޭ މިހާ ބައިވަރު ޖަނަރޭޓަރުތަކެއް އައްޑޫ ސިޓީއަށް މި ސަރުކާރުގެ
މުއްދަތު ތެރޭގައި ކިހިނެއްވެގެންތޯ ފޯރުކޮށްދޭންޖެހުނީ. އޭގެ އެންމެ ބޮޑު ސަބަބަކީ ރައީސް މައުމޫނުގެ ދުވަސްވަރުން
ފެށިގެން އަދި ރައީސް ނަޝީދުގެ ދުވަސްވަރުން ފެށިގެން ވެސް އައިސް ރައީސް ވަޙީދުގެ ދުވަސްވަރުން ފެށިގެން
އައިސް މިތަނުގެ އައްޑޫ ސިޓީގެ ގްރޯވިންގ ޓްރެންޑް ވަރަށް ބޮޑަށް މި ސަރުކާރު އައުމާ އެކީގައި އިތުރުވެ ލޯޑު
އިތުރުވެފައި އޮތީ. އެހެންވެގެން ބައިވަރު ޖަނަރޭޓަރސް މިތަނަށް. ދެން ޚަރަދަށް ބަލާއިރުގައި ހަމަ ކޮމްޕަރޭޓިވްލީ
ވަރަށް ބޮޑު އަޅުގަނޑަށް އެގްޒެކްޓް ފިގަރއެއް އަނެއްހެން ދަންނަވައިލާކަށެއް ނޭނގެ. އެއަށް ތައްޔާރުވެގެންނެއް
ނޫން އައީ. އެހެންނަމަވެސް، ކޮމްޕަރޭޓިވްލީ ވަރަށް ބޮޑުކަން އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަވޭ. އަދި އޭގެ އިތުރަށް މީގައި
އަންނާނެ އިނގޭތޯ ފެނާއި ނަރުދަމާ ވެސް މީގެ ތެރޭގައި ހަމަ އެއަށް ބޭނުންވާ ކެޕޭސިޓީ ވެސް މީގެ ތެރެއިން އަދި
ސްޓާފުންގެ ތެރޭގައި ވެސް ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ސްޓާފުން ވެސް އޭގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭނެ އިނގޭތޯ.
ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑުގެ އެންމެ ފަހު ސުވާލު. އަޅުގަނޑުގެ އެންމެ ފަހު ސުވާލުގައި އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވައިލާނަން ތި
ބޭފުޅުން ފެނަކައިގެ ފަރާތުން މި ހުށަހަޅާފައި އިން ޕޭޕަރުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެން ހަމަ ވަރަށް ތަފްޞީލީކޮށް
މީގައި ތިކޮޅުގައި ޖަނަރޭޓަރުތައް ހުރިވަރާއި އެ އެއްޗެހީގެ ކެޕޭސިޓީ ނަގާވަރާއި އެތަނަށް ކެޕޭސިޓީ ހިފާނެ ވަރާއި
ވަރަށް ފުރިހަމަ މަޢުލޫމާތުތަކެއް މީގައި ހިމެނިފައި އެބަހުރި. ދެން މީގައި ހުރި މަޢުލޫމާތުތަކަށް ބަލާއިރުގައި اله
އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ތި ބޭފުޅުން ތި ކުރަމުން ގެންދަވާ މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި އިތުރަށް ތި ދެއްވި މަޢުލޫމާތާއި މީގައި
ހުރި މަޢުލޫމާތަށް ބިނާކޮށް ބަލާއިރު ތި އިތުރަށް ތި ކުރައްވާ މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން އައްޑޫގެ
32

ރައްޔިތުންނަށް ހަމަ ރަނގަޅު ފުރިހަމަ ޙައްލެއް މި ވަރަށް ކައިރި މުސްތަޤުބަލެއްގައި ސަރުކާރުން ތި ބޭފުޅުންގެ
މަސައްކަތުން ކުރެވިގެންދާނެ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އެކަމަށް ޓަކައި ފެނަކައިގެ ޓީމުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތި
ހިއްސާކުރި މަޢުލޫމާތާއި މި ހިއްސާކޮށްފައި މިއޮތް ޕޭޕަރުގައި މި ހުރި މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި ވަރަށް އިޙުތިރާމާއިއެކު...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ އިނގޭތޯ.
ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރު އަދާކުރަމުން ނިންމާލަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖަޢުފަރު ދާއޫދަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން. އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުފީދު.
ފުރަތަމަ ފުރުޞަތަށް އެދިފައި ތިބި ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް ފުރުޞަތު އަރުވާ ނިމުނީ. ދެން ދޮޅުގަޑިއިރު ވަންދެން މި
ޢާއްމުގޮތެއްގައި ވަގުތު އިތުރުނުކުރާ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެން ބައްދަލުވުންތައް ކުރިއަށް ގެންދަނީ.
އެހެންނަމަވެސް، އެއަށްވުރެ އިތުރަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހުންނާނެ ބައްދަލުވުންތައް ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައި
އޮންނާނެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އެކަން ހަނދާންކޮށްދެން އިޢުތިރާޟް މެންބަރަކު ނުކުރާތީ. އެހެންނަމަވެސް،
މިއަދު އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ވަރަށް ގިނަ ވަގުތު މިކަމަށް ހޭދަވެއްޖެ. ބާކީ އެބައިން އަދި ތިން މިނެޓުވަރު އެބައިން.
އެހެންވީމާ، މި ތިން މިނެޓު ތެރޭގައި ކުރިއަށް ގެންދާނަން. މި ތިން މިނެޓު ތެރޭގައި ފުރުޞަތަށް އެދޭ ބޭފުޅުންނަށް
އަޅުގަނޑު ދެވަނަ ފުރުޞަތަށް އެދޭ ބޭފުޅުންނަށް ކޮންމެ ބޭފުޅަކަށް ދެ މިނެޓު ދޭގޮތަށް އެއީ އަޅުގަނޑު
ވާހަކަދައްކާފައިވަނީ. އެހެންވީމާ، އެގޮތުން ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑު އަރުވާނަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ޙުސައިން މުޙައްމަދަށް. އޭގެ ފަހުން އަޅުގަނޑު އަރުވާނަން ޝާހިދަށް އޭގެ ފަހުގައި ރޮޒައިނާ އަދި އޭގެ ފަހުގައި
ޝަރީފް އަދި އޭގެ ފަހުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފަލާޙަށް ވަގުތު އޮވެއްޖެ އްޔާ އިނގޭތޯ. 2:30 ވާންވާއިރަށް ވަގުތު
އޮވެއްޖެއްޔާ. އެހެންވީމާ، ކުރުކޮށް ނިންމާލިއްޔާ އަވަސްވާނެ.
މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ވެސް މިފަހަރު އެހެން ބޭފުޅުންނަށް ހެއްދެވި ގޮތަށް ފަހަރަކު ސުވާލަކުން ދާނަން ވަގުތު ސަލާމަތްކުރުމުގެ
ގޮތުން. 2014 ގެ ފަހުން ގާތްގަނޑަކަށް 25 މިލިއަން ރުފިޔާ އިންވެސްޓްކުރެވިއްޖެ ކަމަށް ތި ވިދާޅުވީ ޖަނަރޭޓަރު
33

ސެޓް ގެންދިއުމަށް. ދެން އެމް.ޑީ ވިދާޅުވީ ކުރީގެ މިދިޔަ ދުވަސްތަކަށްވުރެން ވަރަށް ބޮޑު ހޭދައެކޭ މި ކުރެވުނީ. ތި
ވިދާޅުވަނީ ސެންޓްރަލް ޕަވަރ ސްޓޭޝަން ހެދުމާއި، އެ ނެޓްވަރކް އެޅުމާއި، ޓްރާންސްފޯމަރުތައް ބެހެއްޓުމާއި،
ޖަނަރޭޓަރުތަކާއި މި އެއްޗެއްސާއި އަޅަ އިބަލާއިރު 25 މިލިއަން ރުފިޔާ ޚަރަދުވެފައެއް ނެތޭ އެހެންތޯ؟ އުހުނ،
މުޙައްމަދު އިސްމާޢީލް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި ވިދާޅުވީ 2014 ގެ ފަހުން މިތައް
ޖަނަރޭޓަރ ސެޓް، މިތައް ޖަނަރޭޓަރ ސެޓް މިހެން ގެނެވި އިންވެސްޓްކުރެވިއްޖެއޭ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ބައްދަލުވުން ކުރިއަށް ގެންދަވަން ފުރުޞަތު ދެއްވާ.
މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ސުވާލު އަލުން ރީފްރޭޒްކުރާނަން އިނގޭތޯ. އަލުން ރީފްރޭޒްކޮށްލާނަން. މިތަނުގައި އެމް.ޑީ
މަޢުލޫމާތު ދެއްވަމުން ވިދާޅުވި 2014 ވަނަ އަހަރުގެ ފަހުން މިހާރު މި އައްޑޫ ސިޓީގެ ކަރަންޓުގެ ހާލަތު
ރަނގަޅުކުރުމަށް މިތައް ޖަނަރޭޓަރު ގެންދެވިއްޖެއޭ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޑުކޮށްލައްވާ. އަޅުގަނޑު މިތާނގައި ވަކި ގޮތަކަށް މި ކޮމިޓީ ގެންދަން މަސައްކަތް ނުކުރާކަން
މިތާ އަޑުއަހަން ތިބި މީހުންނާއި މިތާ ބަލަން ތިބި މީހުންނަށް އެނގޭނެ. އެހެންވީމާ، ދެން އަޅުގަނޑު
މަސައްކަތްކުރަނީ، މަސައްކަތްކޮށްފައި އޮންނާނީ އެ މެންބަރަކު ބޭނުންވާ ސުވާލެއް ކޮށް އެއަށް ޖަވާބު ދިނުމުގެ
މަސައްކަތް. އެގޮތަށް މިކަން ކުރަމުން ގެންދިޔައީ. މިހާރު ވެސް ދެންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު މިހާރު މަތިވެރި
ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ސުވާލުކުރަމުންދާއިރުގައި އަޑުގަދަކުރާތީވެ އަޅުގަނޑު މިހާރު އަންގައިފިން އެކަން
ނުކުރާށޭ. ހަމަ އަނެއްކާ ދެވަނަފަހަރު މި ދެންނެވީ އަލުން އެ ރިޕީޓްކޮށް އެ ސުވާލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ވެސް ދީފައި.
އެހެންވީމާ، ވަކި ގޮތަކަށް މިކަން ކުރިއަށް ގެންދަން އުޅޭކަމަށް ދޭހަވާ ގޮތަށް ވާހަކަދެއްކީމަ ވެސް އަޅުގަނޑު
އެގޮތަށް. ތި ބޭފުޅުންނަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ މި ކޮމިޓީގެ މެޖޯރިޓީ އޮންނަނީ ސަރުކާރުގައި. މި ސަރުކާރަށް
ނިސްބަތްވެވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުން ބޭނުންފުޅުވާތީ މި ބައްދަލުވުން މި ކުރިއަށް ގެންދެވެނީ ވެސް. އެހެންވީމާ ، މިކަން
ވެސް ތި ބޭފުޅުން ހަނދުމަފުޅު ބަހައްޓަވާ. އެހެންވީމާ ، އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ބޭނުންވޭ ރައްޔިތުންނަށް ކުރިމަތިވެފައި
ހުރި ކަންތައްތަކުގައި އިދިކޮޅު ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅުއްވާ މައްސަލަތައް ކުރިއަށް ގެންގޮސްދޭން. ކޮމިޓީ ބޭއްވިޔަސް
ފާސްކުރާކަށް މަޖުބޫރެއް ނޫން ޕީ.ޕީ.އެމަށް ވޯޓުދޭކަށް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ތި ބޭފުޅުން ވެސް އެކުވެރި ޖައްވެއްގައި
34

ކުރިއަށް ގެންދަން ބޭނުންވަންޏާ މި ބައްދަލުވުންތައް ކުރިއަށްގެންދެވޭނެ. އަދި ކުރިއަށް އޮތް ތާނގައި ވެސް
ގެންދެވޭނެ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް މި ކޮމިޓީ ގެންގޮސްދިނުމަކީ އަޅުގަނޑު އެދޭ ކަމެއް. މިހިސާބަށް އައިއިރުގައި
ވެސް ތި ބޭފުޅުން ބޭނުންވާ ހުރިހާ ކަމެއް މި ކޮމިޓީން މިއޮތީ ކޮށްދީފަ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
މުޤައްރިރަކަށް އެކަންޏެއް މިތާކު މިކަމެއް ނުވެސް ކުރެވޭނެ.
މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އެހެންވީމާ، ކުރިން ކުރަން ފެށި ސުވާލު އަޅުގަނޑު ދޫކޮށްލީ މުޅިން. ނޫން ނޫން. އެ ސުވާލު މުޅިން
ދޫކޮށްލީ. އަޅުގަނޑުގެ ދެވަނަ ސުވާލުގެ، ދެވަނަ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑު ނިންމައިލާނީ މިގޮތަށް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ރައްޔިތުންނަކީ އެއް ޙައްޤުތަކެއް ލިބިގެންވާ އެއް ބައެއް. މައުމޫން ޢަބްދުލްޤައްޔޫމް ވެރިކަން ކުރިޔަސް ރައީސް
ނަޝީދު ވެރިކަން ކުރިޔަސް ޔާމީން ޢަބްދުލްޤައްޔޫމް ވެރިކަން ކުރިޔަސް އަދި މުސްތަޤުބަލުގައި އަސްޢަދު ވެރިކަމަށް
އަޔަސް ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް، ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ލިބިފައިވާ ޙައްޤުތަކެއް ބަދަލެއް ނާދޭ. ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް
ޙައްޤުވެގެންވާ މިންވަރެއް ނޫން ރާއްޖެތެރޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ލިބެނީ. އައްޑު އަތޮޅުގެ ރައްޔިތުންވިޔަސް އަރިއަތޮޅު
ރައްޔިތުން ވިޔަސް ތިލަދުންމަތީ ރައްޔިތުން ވިޔަސް އެމީހުންނަށް މިހާރު ލިބެމުންދަނީ އަދި ކުރީގައި ލިބެމުންދިޔައީ
ވެސް މި ދެންނެވި ދުވަސްތަކުގައި ލިބެމުންދިޔައީ ވެސް އެމީހުންނަށް ޙައްޤުވެގެންވާ މިންވަރެއް ނޫން.
އެމީހުންނަކަށް ނުޖެހޭ މާލޭގެ ބޮޑު ސާހިބުންނަށް އާދޭސްކުރާކަށް. އެމީހުންގެ ފައިސާ ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގައި
ހުންނަނީ. އެމީހުންގެ ޓެކްސް ފައިސާއިން ދައުލަތް ހިންގަނީ. އެއްވެސް މީހަކަށް ޝުކުރިއްޔާ ޝުކުރިއްޔާ ކިޔާކަށް
ނުޖެހޭ. އާދޭސްކުރާކަށް ވެސް ނުޖެހޭ. ތި ބޭފުޅުންނަށް ވެސް އަދި އެހެން ބޭފުޅުންނަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން
ޒާތީގޮތުންނެއް މި ކުރަނީ. ޙައްޤުވެގެންވާ އެއްޗެއް އެ ޙައްޤުވެގެންވާ ގޮތަށް ނުލިބެނީ ކީއްވެގެންތޯ އަޅުގަނޑުމެން
ސުވާލުކުރަނީ. އެ ސުވާލު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވޭނެ. ތި ބޭފުޅުން ވެސް ކުރައްވަންޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ، މި
ދެންނެވީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ޙައްޤުވެގެންވާ މިންވަރު މިހާރަކު ނުލިބެއޭ ކުރިން ވެސް ލިބިފައެއް ނެތޭ
ދެއްވާށޭ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ދެ މިނެޓު އެރުވީ. މިހާރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު 4 މިނެޓަށްވުރެ ގިނައިރު ވާހަކަފުޅު ދައްކަވައިފި.
އެހެންވީމާ، މިހާރު އޮތް ގަޑި ވެ ސް މިހާރު ހަމަވެއްޖެ. އެހެންވީމާ، ދެވަނަ ފުރުޞަތަށް އެދިފައި އޮތް
މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު ކުރިން ދެންނެވިން ވަގުތުޖެހެންދެން ދޭނަމޭ. ވަގުތު އިތުރުކުރަން ހުށަހެޅުމެއް ނެތޭ.
އެގޮތަށް ކުރިއަށް ނުގެންދާ ކަމަށް ވަންޏާ 2:30 ގައި ނިންމައިލާނަމޭ. ތިން މިނެޓު އިނީމަ އެ ވަގުތުގެ ތެރޭގައި
35

ދޭނަމޭ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދާނަން. މިހާރު ވަގުތު ވެސް ހަމަވުމާ ގުޅިގެން މިއަދުގެ ބައްދަލުވުން
އަޅުގަނޑު މިހިސާބުން ނިންމައިލާނަން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ކުރެއްވި އެއްވެސް ސުވާލަކަށް ޖަވާބު ނުލިބިވާނަމަ
އެ ޖަވާބު ހޯދައިދިނުމަށް ޓަކައި މިކޮޅުގައި އިދާރީ ކުދިންނަށް މިކޮޅަށް އަޅުގަނޑާ ހަވާލުކުރިޔަސް އެ ސުވާލެއްގެ
ޖަވާބު ތި ބޭފުޅުންނަށް ގެނެސްދޭނަން މިއަދުގެ މި ހުށަހެޅިފައި އޮތް މައްސަލައި ގެ ސުވާލުގެ ތެރެއިން. އެހެންވީމާ،
އެގޮތަށް އެކަން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ، އެކަން ކޮށްދޭނެކަމުގެ ޔަޤީންކަންދެމުން މިއަދުގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ކޮމިޓީގެ
އިއް ޒަތްތެރި މެންބަރުން ބައްދަލުކޮށްލަން އެދުމާ ގުޅިގެން ވަޑައިގެން ދެއްވީތީވެ ފެނަކައިގެ އެމް.ޑީއާއި އަދި ތި
ޓީމަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. އަދި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މި ބައްދަލުވުން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް
ޓަކައި ތި ދެއްވި އެއްބާރުލުމަށް ވެސް ޝުކުރު ދަންނަވަމުން މި ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުން މިހިސާބުން ނިންމައިލާނަން.
ވައްސަލާމްޢަލައިކުމް.
____
36